

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izbeja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti: 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

Vojno poročilo št. 672 Letalski uspeh Osi Italijanski piloti sestrelili 6, nemški pa 5 letal — Angleška petrolejska ladja potopljena

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Na cirenajškem bojišču so sovražnikovi izvidniški sunki naleteli na takojšen odpor naših prednjih oddelkov, ki so povsod odbili sovražnika in mu prizadejali izgube v moštvu in sredstvih.

Letalstvo je bilo posebno delavno in je doseglo znatne uspehe med napadom v nizkem letu na angleške avtomobilske kolone; v območju Engenderja je bilo zažganih ali težko poškodovanih nekaj desetnih vozil.

Naši lovci so se spopadli s številčno več kot dvakrat močnejšimi angleškimi skupinami. V vrsti zračnih dvobojev, v katerih se je še enkrat izkazala drznost in izvežbanost naših pilotov, je bilo sestreljenih šest letal tipa »Curtiss«, prav toliko pa je bilo učinkovito zadetih. Pet letal so uničili nemški letalci.

Eno naše letalo se ni vrnilo.

Zelzisko progo Aleksandria-Marsa Matruh so naši bombniki na več točkah zadeli v polno in pretrgali.

Nadljevali so se silni napadi letalskih oddelkov Osi proti vojaškim napravam na otoku Malta. V zraku nad otokom je angleško letalstvo izgubilo v bojih z nemškim lovskim letalstvom šest letal.

V zahodnem Sredozemlju se je naši podmornici, ki ji je poveljeval ladijski poročnik Paolo Monachi, posrečilo po dolgem, zmagovitem zasledovanju torpedirati in potopiti petrolejsko ladjo srednje tonaže, namenjeno na Malto.

Blagoslovljeno
Velikonoč želi

usem svojim naročnikom,
bralcem in prijateljem

„SLOVENEČ“

Angleži hočejo Indijce prepričati, da gre za njihovo rešitev

Bangkok, 4. aprila. AS. Danes je bil sestanek med generalom Wavelom ter predsednikom indijskega kongresa Azadom. Sestanku sta prisostvovala tudi Cripps in Pandit Nehru.

Rim, 4. aprila. AS. »Popolo di Roma« piše: Angleški tisk skuša vztrajno vplivati na Indijo z namenom, da bi jo pripravil, naj sprejme Crippsove predloge. »Times« piše v svojem uvodniku: »Zelo velika nevarnost o veliki nevarnosti, ki da preti Indiji in zatrjuje, da mora Indija v sedanjem trenutku v lastnem interesu sprejeti angleško ponudbo. »News Chronicle« pa piše: Nujna potreba Indije je, da se danes brani, ne pa, da se pogaja. »Daily Express« dodaja: Apel angleških državnikov predstavlja v zadnji uri zadnjo možnost za Indijo, da se reši. K temu dodaja »Popolo di Roma«, da gre Angležem za otročjo zamenjavo vlog. Anglija hoče vzbuditi videz, da je Indija tista, ki se mora nujno rešiti in ne Anglija. Nato se list sprašuje, zakaj so prišli Angleži s tako imenovanimi osvobodilnimi predlogi prav danes, ko Japonci ogražajo Kalkuto.

Bangkok, 4. aprila. AS. »United Press« poroča, da je Cripps prejel večeraj iz Londona potrebna pooblastila, ki mu dajejo možnost za večje popuščanje nasproti indijskim zahtevam.

Rim, 4. aprila. AS. Iz indijske prestolnice so tu zvedeli, da popisujejo Crippsove predloge za ureditev indijskega položaja kot »skrajno škodljive za indijsko svobodo«. Do take sodbje je prišlo na zborovanju zastopnikov vseh indijskih držav, katero je vodil Pandit Nehru. O tem poroča francoska agencija OFI. Po istem poročilu je ta zbor dejal, da so nesprijemljivi zlasti tisti angleški predlogi, ki se nanašajo na države z večjim številom prebivalcev kakor 90 milijonov. Na zborovanju so zahtevali, naj dajo Indiji pravico, da razpolaga sama s seboj.

Rim, 4. aprila. AS. Mišljenje indijskega voditelja Pandita Nehruja o angleškem načrtu za Indijo je jasno prikazano v članku dopisnika lista »Daily Herald«. Nehru je dejal, da je angleški nastop, da se v zadnjem trenutku reši indijsko vprašanje, nezadosten, kakaj angleški predlogi se vendar ne odrekajo Indiji do kraja. Nehru je še dejal, da se kongresna stranka ne zadovolji s položajem angleškega dominiona, kakaj Indije ni mogoče primerjati Avstraliji ali Kanadi z ozirom na njeno razmerje do angleške domovine. Indija mora torej dobiti obliko neodvisne države. Nehru je še obžaloval, da daje angleški predlog preveč oblasti indijskim knezom, in sicer pri volitvah in pri ustavodajnih zborih. Podobnega mišljenja je tudi še dosti drugih indijskih politikov.

Lizbona, 4. apr. AS. Po novicah, ki so dosepele sem, naj bi tudi otok Ceylon zahteval od Anglije položaj dominiona. Tako zahtevo naj bi bili prebivalci otoka poslali angleškemu odposlancu Crippsu, čigar položaj je zaradi indijskega stališča vse kaj drugega kakor razveseljiv. Cripps naj bi se bil zaradi tega zatekel k običajnemu angleške-

mu sredstvu: pridobivati časa, in naj bi bil odgovoril, da ne ustege potovati v ceylonsko prestolnico, da bi razpravljal o zahtevi, da pa bodo o njej vsekakor razmišljali po sedanji vojni.

Lisbona, 4. aprila AS. Iz Londona poročajo, da je Cripps dobil obširnejše pooblastilo za nadaljnje pogajanje z Indijci in da v angleških krogih vlada zelo velika zaskrbljenost glede indijskega vprašanja. Po nekem drugem poročilu naj bi bil Cripps poslal posebnega odposlanca k Panditu Nehruju, naj posreduje za sklenitev sporazuma. Med drugim se je tudi izvedelo, da vlada po celi Indiji velika napetost, ki je tako ostra, da morajo delovati posebna vojaška sodišča zlasti v tistih predelih, ki so blizu Birmanije.

Proslave ob obletnici NDH

Zagreb, 4. aprila. AS. Za prvo obletnico ustanovitve Neodvisne Države Hrvatske se pripravljajo velike patriotične manifestacije ne samo v Zagrebu, ampak tudi po drugih hrvatskih mestih.

Samostojna pravoslavna hrvatska cerkev

Zagreb, 4. aprila. AS. Poglavniki je s posebnim zakonskim ukrepom dovolil izpovedovanje in opravljanje bogoslužja v hrvatski avtokefalni pravoslavni cerkvi na področju Neodvisne Države Hrvatske.

Roosevelt in znamenje križa

Berlin, 4. aprila. AS. Nemški tisk ironično omenja tisti del Rooseveltovega govora na konferenci zastopnikov tiska, kjer pravi, da se Združene države bore v znamenju križa s temnimi silami. Tisk se sprašuje, če Roosevelt ne vidi Judov in masonov v Beli hiši, ki so res temne in krščanstvu nasprotno sile.

Obredi velikega petka v Vatikanu

Vatikansko mesto, 4. aprila. AS. Včeraj dopoldne je sv. oče prisostvoval slovesnim cerkvenim obredom velikega petka v Sikstinski kapeli. Sv. mašo je daroval kardinal Rosci. Udeležil se je tudi kardinalski zbor, patriarhi, nadškofje, visoki prelati, dvorjaniki, guverner vatikanske države in prokurator verskih redov. Po branju pasijona je prokurator za dušno pastirstvo pridigoval v latinskem jeziku o Kristusovem trpljenju. Potem so bile molitve pri sv. razpeli, ki je bilo položeno na žametasto blazino na stopnicah pri oltarju. Sv. oče je bosonog stopil k oltarju, trikrat pokleknil, se priklonil ter nato molil. Nato je

je bitka za Filipine že izgubljena. Japonci so že predrlj Wainwrightove črte, otok Corregidor pa se tudi ne bo mogel dolgo upirati Japoncem, ker so japonski bombniki uničili vodovod, trdnjava pa je tako blokirana, da branilci ne morejo več dobiti živeža, orožja in streliva.

Sanghaj, 4. aprila. AS. Iz Melbourne poročajo, da je avstralski ministrski predsednik Curtin glede na razburjenost, ki vlada v avstralski javnosti, izjavil, da bodo kakor ves čas doslej, tudi med velikonočnimi prazniki avstralske čete vestno pazile na vse, kar se godi okrog avstralskih ozemelj in po njihovih vodah za primer nenadnega napada na avstralsko ozemlje.

Bangkok, 4. aprila. s. V notranjosti otoka Ceylona in v njegovem glavnem mestu Columbu se mrzlično nadaljuje obrambne pri-

prave: Ceylonski prebivalci so zdaj prepričani, da ne gre za navadno previdnostne ukrepe proti morebitnim kasnejšim nevarnostim, temveč, da je grožnja že blizu. Doslej ni izšlo še nobeno poročilo o letalskem alarmu pretekli ponedeljek in o večerajšnjem alarmu. Prebivalstvo je medtem prejelo stroga navodila, da tem, kako naj se vedejo ob letalskih napadih in v primeru pristanka sovražnih padalcev ali izkrcanja osamljenih sovražnikovih vojakov in elementov na otoku.

Sanghaj, 4. aprila. AS. Dve avstralski ladji, ki sta prevažali čete iz priistanišča Moresby, so napadla japonska letala. Ena ladja je bila potopljena, druga pa težko poškodovana.

Sanghaj, 4. aprila. AS. Iz indijske prestolnice poročajo, da je tja dopotoval osební zastopnik ameriškega predsednika Roosevelta.

Antonescov velikonočni oklic

Romunija začena razdobje svoje državne preosnove

Bukarešta, 4. aprila. AS. Maršal Antonescu je že dva dni na ruskem bojišču, da bi velikonočne praznike prebil med romunskimi vojniki, ki so razporejeni na področju med Doncem in Azovskim morjem. Danes bosta ves romunski tisk in radio prinesla velikonočni oklic, ki ga bo državni poglavar dal bojevnikom in narodu. V njem bo pohvalil tiste, ki so z žrtvami zagotovili Romuniji zmagovito pot v boju zoper sovražnika Kristusovega križa, ter povabil vse tiste, ki niso vojaki, naj nadaljujejo svoje delo in prizadevanje za kar največjo pomoč vojakom.

Bukarešta, 4. aprila. AS. Podpredsednik vlade prof. Antonescu je dal listu »Curentule« izjavo o sedanjih romunskih političnih vprašanjih. Bistvena stvar, je dejal, za romunski

obstane, je zdaj vojna in organizacija vojnega gospodarstva. Treba je misliti tudi na politično organizacijo naroda. Brezpozgojna zasluga fašistovske in hitlerjevske revolucije je, da sta našli tehnično obliko, po kateri se narodne množice dele v nižje organizirane skupine, hkratu pa posameznik dobiva v teh skupinah možnost, da uveljavlja svoje sposobnosti. Zaradi tega država danes ne more biti drugačna kakor totalitarna, avtoritarna ter v narodnem in poklicnem pogledu disciplinirana. Romunija je zdaj začela razdobje svoje državne preosnove. Ta preosnova bo iz velikih evropskih revolucij vzela sadove njihovih skušenj, vzela njihove ustanove, njihovo moralno strnjeno ter vpoštevala, kar je pristno romunskega in vpoštevala tudi odkrito srčne potrebe narodnega življenja.

Neuspeh sovjetske zimske ofenzive

Berlin, 4. aprila. AS. Berlinski vojaški krogi poudarjajo tisti del večerajšnjega nemškega vojnega poročila, ki govori o popuščanju sovražnih napadov na severnem bojišču. Isti krogi poudarjajo, da se nemška bojna sila celo zimo ni prav nič zmanjšala, sedaj pa polagoma prehaja v ofenzivo.

Rim, 4. aprila. AS. »Daily Mail« je objavil članek Liddela Harta o položaju na vzhodnem bojišču. Razpravljajoč o uspehih sovjetske protiofenzive pravi: »Zvezle vsemu so Nemci ohranili obstojan-

ke, ki so jih zasedli v decembru. Če pregledamo uspehe ruske zimske ofenzive, moramo reči, da so imeli Sovjeti zelo hude izgube.«

Bombe na Anglijo

Bern, 4. aprila. AS. Iz Londona poročajo, da so nocojšnjo noč nemški bombniki napadli jugovzhodno angleško obalo v tako velikem številu, kakor jih že več mesecev niso videli nad Anglijo.

Madžarski regent se zahvaljuje svoji vojski v Rusiji

Budimpešta, 4. aprila. s. Madžarski regent Horthy je poslal poveljniku madžarskih čet, ki so vso preteklo zimo tvorile vojaško posadko na enem zasedenih odsekov v južnem delu vzhodnega bojišča, brzojavko, v kateri je izrazil svoje zadovoljstvo nad delom, ki ga je opravila madžarska vojska ob najtežjih vremenskih okoliščinah. Regent je naročil poveljniku, naj v njegovem imenu izreče toplo pohvalo vsem vojakom, ki so s svojo hrabrostjo preprečili vse poskuse sovjetskih napadov ter onemogočili sabotažna dejanja nerednih boljševiških tolp.

Časnikarski kongres v Benetkah

Rim, 4. aprila. AS. Dne 10., 11. in 12. aprila bo v Benetkah važen novinarski kongres, ki ga je sklicala zveza novinarskih združenj in sindikatov zaveznških in prijateljskih držav na italijanskememsko pobudo. Z ozirom na čas, v katerem je kongres sklical in z ozirom na snov, ki jo bodo obravnavali, bo imel kongres velik politični pomen. Udeležili se ga bodo odlični italijanski, nemški, romunski, madžarski, bolgarski, slovaški in številni drugi časnikarji.

Neznano letalo bombardiralo švedsko ozemlje

Stockholm, 4. aprila. AS. Stockholmski radio je sporočil, da je neko letalo neznan narodnosti, po vsej verjetnosti sovjetsko, nocojšnjo noč vrglo kakih 20 bomb na neki most blizu Haparande na finsko-švedski meji. Druge podrobnosti zaenkrat se niso znane. Vest o bombardiranju švedskega ozemlja je naredila na prebivalstvu globok vtis.

Kralj Boris sprejel Filova

Sofija, 4. aprila. AS. Kralj Boris je večeraj sprejel ministrskega predsednika Filova in se z njim dalj časa pogovarjal.

Von Papen v Ankari

Sofija, 4. aprila. AS. V Sofijo je prispel nemški veleposlanik v Ankari von Papen, ki bo po kratkem presledku nadaljeval svoje potovanje v Turčijo.

Boljševizacija Irana

Rim, 4. aprila. AS. Poročila iz Irana vedo povedati, da se Sovjeti ne marajo ustaviti pri postopni in načrtni boljševizaciji Irana. Potem ko je morala perzijska vojska odstopiti Sovjetom vse tope in tovarne, ki bodo morale odselej proizvajati orožje samo za okupatorje, pa prihajajo v deželo nove sovjetske čete, posebej izurjene za vzpostavitve vojaške zveze med Iranom in Srednjim vzhodom ter za okrepitev angleško-sovjetskega vojaškega sodelovanja.

Čile bo ostal v diplomatskih stikih z vsemi državami

Santiago de Chile, 4. aprila. AS. V slavnostni dvorani palače narodnega kongresa je bila slovesno predaje državnega predsedništva. Dosedanji predsednik Jeronimo Mendez je predal predsedniško čast novoizvoljenemu predsedniku Antonu Riosu v navzočnosti zastopnikov diplomatskega zbora ter zunanjega ministra. Navzoči so bili apostolski nuncij, italijanski poslanik De Rossi, nemški poslanik Wilhelm von Schön, nadalje zastopniki Španije, Portugalske, Francije in vseh ameriških držav. Novoizvoljeni predsednik je izjavil zastopnikom tiska, da bo vlada ohranila diplomatske odnose z vsemi deželami in s tem ostala zvesta nalogam kontinentalne solidarnosti.

Angleški in ameriški upi glede Rusije

Rim, 4. aprila. AS. Lord Beaverbrook je nedavno obiskal Florido in tam imel govor, v katerem je med drugim dejal: »Obracam svojo misel proti ruskemu bojišču, v katero polagam svoje upe. Z bojem, ki se bje v Rusiji, so zvezani upi Anglije, Združenih držav in Kanade.« Potem, ko je povedal, da se Anglija in Združene države zavezujejo, kaj dolgujejo Rusiji, je še dodal: »Nevarno je predajati se upanju, da nas bo rešila večja količina orožja. Vojno moramo dobiti samo na bojišču.«

Ob spominu svetega Metoda — apostola Slovencev

Razgovor s prof. dr. Grivcem, ki je s svojimi dognanji osvetlil delovanje naših apostolov in postavil v novo luč frisiške spomenike

6. aprila praznujemo smrti dan in god svetega Metoda, velikega apostola Slovencev in škofa. Češčenje obeh svetih bratov, Cirila in Metoda, je sicer že prastaro, toda v novejšem času se je zlasti po zaslugi Leona XIII. posplošilo na vse krščanski svet. Pri nas doma je to češčenje doživelo velik razmah, najbolj po zaslugi prof. dr. Franca Grivca, ki je o njunem življenju, delovanju ter njunem pomenu pisal veliko del in nam tako osvetlil svetniški lik obeh bratov. Njegovo lozadno znanstveno prizadevanje pa je v zadnjem času priložilo do presenetljivih zaključkov. V knjigi »Zarja stare slovenske književnosti« *je prof. Grivec postavil dobro utemeljeno trditev, da je v najstarejšem slovenskem knjižnem spomeniku ohranjen govor svetega Metoda. To odkritje, ki nas tukaj zanima le s svoje načelne plati, je poglobilo pomen svetih apostolov, frisiške spomenike same pa postavilo v novo luč. Ob priliki spominskega dne sv. Metoda smo se obrnili na prof. dr. Grivca, da bi nam z načelne strani dal pojasnila na nekatera vprašanja.*

Gospod profesor, je li Metodov spomin res vidno začrtan v naši zgodovini in književnosti?

G. urednik, dovolite, da Vaše vprašanje razčlenim in najprej povem nekaj o Metodovem spominu v naši zgodovini, potem pa v naši književnosti.

Glavni vir za našo starejšo zgodovino, posebej o pokristjanjenju Slovencev in o prvih naših knezih, je latinski spis o spreobrnenju Bavarev in Karantanecv. Napisal ga je neki solnograški duhovnik v obrambo pravice solnograške nadškofije v Panoniji proti sv. Metodu, ki ga je rimski papež l. 870. postavil za panonskega nadškofa. Nova panonska nadškofija pa je bila ustanovljena na podlagi izrednih uspehov, ki sta jih sveta solunska brata l. 867. dosegla v Panoniji, posebno zaradi duhovne plemenitosti in požrvalosti kneza Kocelja. Ta trenni solnograški zgodovinski spis na koncu prav živo poudarja Metodov uspeh v Panoniji. Obenem pa ta spis z vso resno in jedrnatno vsebino pravi, da bi brez Metodovega nastopa naša starejša zgodovina ostala v veliki temi, ker je prav njegov nastop prisilil izobraženega solnograškega pisca, da je na podlagi službenih zapisov nadškofove pisarne tako natančno opisal zasluge solnograških škofov za pokristjanjenje Slovencev ter podprl z dragocennimi zgodovinskimi podatki.

Se danes se moramo čuditi, kako je mogel rimski papež tvegati tako odločen korak, da je v pokrajini, kjer je bilo solnograško dušno pastirstvo že urejeno in ukoreninjeno, ustanovil novo nadškofijo z bogoslužjem v novem jeziku, zaradi česar se je moral velik del tam že udomačene duhovščine umakniti in izseliti. V tem se očitno razodeva izredna veličina svetniških osebnosti sv. Cirila in Metoda, pa tudi veličina kneza Kocelja. Po smrti nedomestljivega Cirila (l. 869) sta morala Metod in Kocelj sama nositi vso težo tako tvegane in ogromne zgradbe.

Sv. Metod je torej tako globoko in vidno začrtan v našo zgodovino, da je važna doba med l. 867 in 874 brez njega nerazumljiva. Prav tako pa tudi ogromnega Cirilovega in Metodovega kulturnega in verskega dela ne moremo razložiti brez kneza Kocelja. Zato se mi je zdelo potrebno, da sem delo in zgodovinski pomen kneza Kocelja predstavil v posebni knjigi. Sele v tej luči so se razjasnila mnoga težka vprašanja. A nereseno je ostalo vprašanje o morebitnih sledovih sv. Cirila in Metoda v naši starejši književnosti.

To vprašanje se mi je zdelo nerešljivo, ko sem videl, da ga največji jezikoslovci prejšnjega in našega stoletja niso mogli zadovoljivo pojasniti. Frisiški spomeniki so namreč tako majhni odlomki našega jezika iz 9. in 10. stoletja, torej posredno iz dobe sv. Cirila in Metoda, ter povrh tega ohranjeni v tako pomanjkljivem zapisu, da njihova jezikovna stran ne daje zadosti trdne podlage za dokazovanje. V knjigi o Kocelju sem se tej uganki toliko približal, da sem ugotovil neko daljno in posredno zvezo drugega frisiškega spomenika z bogoslovnimi mislimi sv. Cirila. A to so bile šele prve meglene slutnje.

Ko sem lansko poletje dokončaval svoje glavno delo o sv. Cirilu in Metodu (tiskano v Olomucu, v latinskem jeziku), sem nepričakovano našel ključ za rešitev vprašanja o drugem frisiškem spomeniku. V njem sem namreč zasledil redke bogoslovne misli in književne oblike, ki se deloma ponavljajo v odlomkih Cirilovih spisov in v govorih Klimenta Bolgarskega, učenca sv. Cirila in Metoda, deloma pa so tako izvirne, da so vsaj po dosedanjih dognanjih bolj ali manj osamljene. Takšne redke in izvirne misli in književne oblike razodevajo, da je drugemu frisiškemu spomeniku vtisnjen petat nenavadno močne osebnosti in vzhodne bogoslovne miselnosti. To pa more biti le sv. Metod, a seveda kot učenec svojega genialnega (velumnega) brata Cirila.

Drugi frisiški spomenik je po obliki in vsebini umotvor Cirilove književne in bogoslovne šole. Zato spada med najzanimivejše spomenike starejše krščanske književnosti in po svoji pomenljivosti presega meje naše domače zgodovine in književnosti.

Glavni dokazi za to trditev so nanizani v nje-

govem začetku, sestavljenem v govorniško in pesniško ubranih stihih:

Ce bi naš ded ne bil grešil | bi v veke mu bilo živeti, starost bi ga ne prišla, | nikoli bi skrbi ne imel, | niti solznega telesa nikdar, | a v veke bi mu bilo živeti. | Ko pa je bil po zavisti zlodejevi | izgnan od slave božje, | potem so na rod šloveski | bolečine in skrbi prišle | in bolezní in | naposled še smrt. | Zopet pa, bratje, spomnimo se, | da i sinovi božji | imenujemo se...

Beseda ded za Adama je značilen izraz sv. Cirila, ki se je predstavljal kot Adamov vnuk. Ta misel in oblika je bila podlaga njegovega verskega pouka, vodilo njegove bogoljubnosti in življenjske modrosti. V staroslovenski prevod sv. pisma in bogoslužja ni prešla, temveč je v takšni zvezi izumrla, ko so izumrla izročila neposrednih Cirilovih učencev. — Drzna pesniška oblika *solzno telo* je Metodova književna last, ki se je niti njegov učenec Kliment ni upal ponavljati. — Misel, da je bil Adam po grehu izgnan od božje slave, se v tej celoti — kolikor sem mogel dognati — nikjer več ne ponavlja v krščanski književnosti. Tako krepka in izvirna je. Živahno opisovanje posledic izvirnega greha razodeva duha vzhodnih izročil, zapisa pri sv. Teofilu (v 2. stoletju), sv. Janezu Zlatoustu, sv. Efremu i. dr. Vse to skupaj se da razložiti le v okviru Cirilovega in Metodovega misijonskega in književnega delovanja.

Nadaljnja govorniška in miselna zgradba našega najstarejšega književnega spomenika ima za podlago vzhodne krščanske misli, kakor se razodevajo zlasti v spisih sv. J. Zlatoustu in sv. Gregorja Nacianskega ter kakor deloma odsevajo tudi v najstarejših cerkvenoslovenskih spisih Cirilove šole, a nikjer tako značilno izvirno, kakor v tem spomeniku. Vse to pa je spojeno tudi z zahodnimi verskimi prvimi ter z značilnimi oblikami stare panonske in karantanske slovenščine. Najstarejši spomenik našega jezika ima torej samostojno književno vrednost.

Posvetitev družin presv. Srcu Jezusovemu

V velikem številu in z globoko pobožnostjo opravljajo verniki pobožnost deveterih prvih pelkov. Morda še v vsej zgodovini naše škofije ni bilo takšne skupne pobožnosti, ki bi bila vse sloje naroda tako združevala v ljubezni in zaupanju do presvetelega Srca Jezusovega.

Ta pobožnost, prav opravljena, bo brez dvoma rodila ta sladki sad, da bo Jezus s svojo milostjo zavladal v dušah, ki spolnjujejo Njegovo vročo željo in sprejemajo prve pelke zadostilno sv. obhajilo.

Jezusa prosimo, da bi kol sad te pobožnosti našim družinam naklonil še eno dobroto: da bi se iskreno in vdano posvetile Njegovemu presvetelemu Srcu.

Mnogo slovenskih družin se je že posvetilo presvetelemu Srcu Jezusovemu. Njih imena so zapisana v zlatih knjigah, položnih na tisti oltar, na katerem je Jezus razodel sveči Mariji svoje Srce. Naj se proti

Te znanstvene ugotovitve so mi zelo polagoma dozorevale — nad dvajset let. Vendar so tudi zame tako nepričakovane, da se jih upam izreči le kot domnevo v zelo opreznih obliki, kakor sem zapisal v svoji novi knjigi: Drugi frisiški spomenik razloži najnaravnije in najpreprosteje, če ga gledamo kot Metodovo književno last ter kot odmev Cirilovih misli v junaški Metodovi osebnosti.

Nenadna močna luč šloveska včasih kar slepi; treba je nekaj časa, da se je oko privadi. Včasih se celo zgodi, da kdo ob nenadni svetlobi izgubi ravnotežje. Tako je tudi v znanosti potrebna opreznost, posebno v naših malenkostnih razmerah; saj veste, da malenkostni ljudje celo najresnejše priloženosti zlorabljajo za zdražbe.

G. profesor, ali pričakujete v tem vprašanju še novih izsledkov?

G. urednik, vidim, da bi radi še kaj vprašali. A čas in prostor je danes drag. Toliko lahko razodnem, da raziskave še nadaljujem in da novi izsledki obilno potrjujejo zgoraj navedene ugotovitve o neizbrisnem spominu sv. Metoda v naši zgodovini in književnosti. Tla so neomajno trdna. A hvaležen bom za vsako opozorilo ali dopolnilo drugih znanstvenikov.

Po vsem tem moremo pravilneje oceniti poročilo staroslovenskega Cirilovega življenjepisa, da je knez Kocelj ljubil slovenske knjige; vsaj nekoliko moremo slutiti, zakaj so se mu priljubile. Odlomki te književnosti so bili še eno stoletje pozneje ohranjeni celo v zahodni Karantaniji. Eden najlepših odlomkov pa je bil tam okoli leta 980 po narekovanju prenesen v pergamentni latinski zbornik frisiškega škofa in se nam je do danes ohranil kot — drugi frisiški spomenik.

Ob tej ugotovitvi se pač spodobi, da za Metodov god v duhu spletemo dva šopka; enega poklonimo sv. Metodu, drugega pa položimo na Cirilov grob v Rimu. V duhu se pridružimo tistim pobožnim Rimljanom, ki so ob koncu 9. stoletja prižgali lučke na Cirilovem grobu in poljubljali njegovo sliko nad grobom ter elavili Boga, da je dal vesoljni rimskokatoliški Cerkvi tako velikega svetnika.

G. urednik, povežite še Vi nekaj mojih misli v šopek, pa napraviva dva šopka za Metodov grob, enega ponesiva v duhu na grob sv. Cirila v Rimu, drugega pa na Metodov grob.

—c—

koncu naše skupne pobožnosti odločijo še ostale družine in postavijo Srce Jezusovo na svoj družinski prestol, da jim s svojim sladkim vladanjem kraljuje, jih vodi in varuje, da bo oče, poglavar in gospodar družine, katerega vsi člani družine spoštujejo, ubogajo in mu z vestnim spolnjevanjem vseh dolžnosti veselje delajo.

Ce je Jezus obljubil, da bo blagoslovil hiše, v katerih se bo častila podoba Njegovega presvetelega Srca, koliko bolj bo s svojim blagoslovom napolnjeval srca, ki se mu posvetijo, mu skušajo zvesto služiti in mu ljubezen z ljubeznijo vračajo. Kako pa so danes družine posebnega varstva in blagoslova potrebne!

Stopite, krščanske družine, pod najmočnejše varstvo božjega Srca in sprejemajte iz Njega najbogalejši blagoslovi!

† Gregorij Rožman,
Škof.

Rast Most iz puste gmajne v moderen del mesta

Majši rod Ljubljancev kar z neverjetnostjo posluša pripovedovanje starejših o razvoju Most. Mi mlajši sicer še vemo za čase, ko so veljale Moste za predmestje Ljubljane in za dolgo blatno vas, vendar pa se čudimo, ko slišimo razlage, da so bile Moste nekoč prav navadna gmajna, kamor Ljubljanci niti na izlete niso hodili, saj tam niti dobre gostilne ni bilo. Edina cesta je bila zelo slaba, le nekaj kmečkih posestev je bilo. Prvi Moščani so se imeli z vso pravico za prave kmete, vendar je bil naraven pogoj za razvoj Most podan. Moste so bile do nedavna samostojna občina, saj so bile priključene Ljubljani šele leta 1936, ko je bila osnovana velika Ljubljana iz osrednjega mesta samega ter okoliških občin Viča, Most in dela Dobruške ter ježenske občine. Moste so pred dobrih 40 leti popolnoma sličile najbolj zadnji podeželski občini.

Naj navedemo samo, da občinske pisarne sploh ni bilo v Mostah in so bile občinske seje kar po domače v gostilni vsakokratnega župana. Gospod župan je imel pred seboj bokal vina, prav tako tudi občinski svetniki in tako so ti možje pred 40 ali 50 leti reševali občinska vprašanja, kolikor jih je pač bilo. Šele seveda v Mostah ni bilo in otroci so hodili ali v Ljubljano k sv. Petru, ali sploh ne. Cerkveno so spadale Moste še do nedavnega pod šentpetrsko župnijo.

Okoli leta 1899 pa se je naselil v Mostah mlad

železnikar, doma iz Ribnice, poznejši župan, še živičje G. Oražem Josip. Temu so se Moste zasamile in prav z ribniško podjetnostjo in daljnovidnostjo je spoznal, da imajo sijajno priliko za velik, tedaj še nesluten razvoj. Prišel je bodriti Moščane, naj se potrudijo in naj dvignejo svojo občino. Saj Moste tedaj niti vodovoda, še manj pa kanalizacije niso imele. O elektriki pa niti govora ni bilo. G. Oražem je pričel graditi hiše. Leta 1906. se je dal upokojiti, nakar je bil izvoljen v občinski odbor.

Na prvi seji občinskega odbora se je oglašil z nezasišeno zahtevo, naj se vodi o občinskih sejah — zapisnik. Za kazen mu je občinski odbor naložil, naj ga sam piše, kar je tedaj G. Oražem dal volje prevzel. Leta 1910 je prevzel G. Oražem vodstvo občine, leta 1912. pa je bil izvoljen za župana. Novi občinski odbor z G. Oražmom na čelu je bodril k delu sam veliki dr. Janez Ev. Krek, podpiral pa ga je v vsem tedanji kranjski deželni odbor, ki sta ga vodila dr. Ivan Šušteršič in dr. Evgen Lampe. Moste so se pričele dvigati. Stirje možje so vodili usodo Most k srečnejšim časom. Bili so to: Oražem sam, veletrgovec Predovič, Zabret in Dolničar. S ponosom gleda G. Oražem sedaj nazaj na svoje delo. Zgradil je namreč v Mostah nič manj kakor 101 hišo. Največ je gradil v Zeleni jami, kjer so cele ulice njegove, v pravih Mostah samih pa skoraj vso Ribniško ulico. Vele-

Kaj mora vedeti prebivalstvo

Radi komunističnega delovanja je v zadnjem času oblast izdala vrsto nučnih in skladnih ukrepov, ki imajo za cilj zaščititi javno varnost.

Zaradi omejitve osebnega prometa je takoj občutno zaslata trgovina, in to v škodo konzumentov. Za trgovski promet ne zadostuje namreč le pismena korespondenca. V svojem jedru zahteva trgovski poklic osebo navzočnost in osebno izvrševanje vsaj najvažnejših poslov. Kdo je s tem udarjen? Predvsem konzument, kajti trgovec blago končno le posreduje, torej na splošno — prebivalstvo, ki že čuti posledice te omejitve.

Se posebej je treba omeniti pri tem posredovanje tistih zakonitih zalog, ki se zaradi takojšnje uporabe morajo stalno obnavljati. Z omejitvijo osebnega prometa je obnavljanje teh zalog oteženo.

Tako je proizvajalcu izven mesta otežkočeno, da bi spravil svoje izdelke v mesto; s tem je precej izgubil svoj vlog posrednik, prizadel pa je najbolj konzument, ki mu je izdelek, oziroma pridelek končno namenjen. Kupna moč vseh treh se je s tem zmanjšala.

Udarjene so tudi tiste ustanove, ki so navezane na gospodarstvo ali od gospodarstva živijo. Vzemimo samo primer mestne občine Ljubljanske. Tu so dohodki, ki jih je mestna občina dobivala iz trošarine in uvoznine, tako padli, da je resno ogroženo ravnotežje mestnih financ.

Ko vsa gospodarska stavba s tem trpi, trpi s tem tudi kulturno prizadevanje, kajti oboje je med seboj tako povezano, da brez enega ne more uspevati drugo.

Tudi delavstvo je iz istih razlogov udarjeno in gospodarsko prizadeto.

Vsi ti varnostni ukrepi vplivajo na celoten potek proizvodnje in vsako motnjo v proizvodnji mora takoj nujno spoznati in občutiti odjemalec.

Ob vsej tej gospodarski škodi, ki je v zadnjem času zadela Ljubljano, se zopet vprašamo, kdo je tega kriv? Ali bolje, kdo je povzročil vse te ukrepe oblasti, ki hočejo zagotoviti javno varnost? Skoraj nepotrebno vprašanje. Zvest prebivalstva o zločinem delovanju komunistične »osvobodilne fronte« *je že tako daleč prodrla, da vsakdo, kdor ima le trohico zdravega razuma in poštenja, vidi v komunistični, za narod skrajno pogubni in izdajalski akciji »osvobodilne fronte« *vzrok, iz katerega izvira vse gospodarsko gorje, ki je zadnje čase zadela Ljubljance. Toda spoznanje o značaju te protinarodne akcije še ni dovolj. V lastnem gospodarskem interesu naj se ljubljanski prebivalstvo čimprej zave tega, kdo je kriv vseh teh nesreč in izvaja posledice. S tem bodo izpodrežane korenine tega pogubnega delovanja ter bi na ta način zopet ljudstvo zamoglo kreniti na pot, ki vodi k mirnejšemu življenju in k gospodarski rešitvi.**

trgovec Predovič pa je zgradil v Mostah 36 velikih stanovanjskih hiš. Po Predoviču se še danes imenuje ena najlepših ulic v Mostah.

S pomočjo deželnega odbora so Moste dobile že pred desetletji vodovod, zgradile so pomožno šolo, v kateri ima sedaj poleg ljudske šole tudi meščanska šola svoje prostore, zboljšane so bile ceste, končno so Moste dobile elektriko in z njo tudi javno razsvetljavo. Moste so postale zrela predmestna občina, vredna sosesčine Ljubljane. Poleg omenjenih starih mož pa ima glavne zasluge za napredek Most Stavbno delavsko društvo, ki ga je ustanovil dr. Janez Ev. Krek.

Polagoma so pričeli prihajati v Moste tudi zasebniki, ki so gradili iz lastne iniciative. Nove hiše so začele rasti.

Nekaj let pred to vojno sta se Moščanom uresničili dve želji. Dobili so lastno faro s cerkvijo in župniščem. Župna cerkev je sicer lesena, toda prav prijazna in domača in končno so dobili tudi tramvajsko zvezo prav do karmeliščanske cerkve. Kako velik napredek pomeni to za Moste, si moremo predstavljati, če pomislimo, da je bila mestna mitnica nekdanj pri Šarabonovi hiši, sedaj pa je že daleč proti Vevčam.

Lepe zasluge za razvoj Kodeljevega si je pridobil tudi baron Codelli, ki je razparceliral svoja zemljišča in jih odprodal po znorni ceni podjetnim malim ljudem, ki so hoteli in še gradijo tam male hiše. Nadaljnje velike zasluge za razvoj Kodeljevega imajo salezijanci, ki so na Kodeljevem zgradili lepo vzgajališče za mladino s krasnim športnim prostorom in pa seveda tudi s kapelo, ki jo prebivalci Kodeljevega radi obiskujejo.

V drugi smeri pa rastejo nove hiše proti D. M. Polju.

Dandanes so tudi tisti Moščani, ki so bili pred leti proti priključitvi Most Ljubljani, s tem že zadovoljni. Res da jim je ta prinesla neka nova mestna bremena v obliki davščin in trošarin, toda na drugi strani so tudi Moste mnogo pridobile, zakaj še vedno se stalno boljajo razmere; poleg pridobitve tramvaja se izboljšuje cestno omrežje, kanalizacija in druge naprave in tudi druge ugodnosti imajo Moščani, ki so sedaj pravi Ljubljanci. Tudi ostala Ljubljana je z Mostami zadovoljna, saj je v njih dobila prav marljivo in podjetne moščane.

Spletakar evropske politike: Delcassé

(Konec.)

Do Rusije je Francija ohranila stališče zvestega zaveznika, ko je v okviru možnosti podpirala potovanje ruskega brodograja iz Baltika na Daljni vzhod, pri tem pa ni zadela na Anglijo, ki je bila zaveznica Japonske; prav tako pa je preprečila Nemčiji, ki je odkrito podpirala Rusijo, da si ni mogla pridobiti iz tega stališča nobenih prednosti. Nemška vlada se je na pomlad 1905 z veliko nevoljo obračala proti temu »satanskemu človeku«, ki je tako uspešno zaviral nemško politiko na vsem svetu. Zato je Nemčija sklenila končati njegovo politično pot in sicer predvsem izkoristiti težave v Rusiji. Francija bi po mnenju nemške vlade morala opustiti svojo politiko »maščevanja« *in obkoljevanja na škodo Nemčije in francoska vlada bi morala Delcasséja prisiliti k odstopu. Pri tem je nemška vlada podpirala mnenje, da naj prevzame vodstvo francoskega zunanjega ministrstva mož, ki bi sprejel pogodbo med Nemčijo in Francijo. Bülow in Holstein sta zato sklenila načeti vprašanje Maroka. Francija bi morala vedeti, da ne more nič storiti brez sporazuma z Nemčijo.*

Zato se je nemški cesar izkrcal v Tangerju. Kriza, ki je temu dogodku sledila, je dokazala, da noben francoski državnik ni bil na višini položaja in da država ni upala iti v vojno. Delcassé je vedel, da je bilo cesarjevo dejanje samo slepilo, vendar pa je na lastno roko začel vojaško pogajanje za morebitno angleško pomoč. Pogajal se je sicer tajno, vendar je za to izvedela nemška vlada. Nemški veleposlanik v Parizu princ Radolin je prišel k predsedniku francoske vlade Rouvriju povedati, da nemška vlada ve za Delcasséjevo pogajanje z Anglijo. Rouvier je bil včasih naklonjen Delcasséju, ko pa je pred njim vzklikla ne-

varnost vojne, se je zbal in je sklenil spremeniti smer zunanje politike. Tega ni povedal odkrito samo predsedniku republike, ampak je priznal tudi še Radolinu, s katerim se je neko noč sešel na tajen pogovor. Vendar pa ta sestanek ni bil tako ekrit, da ne bi zanj takoj izvedel Delcassé. Francosko zunanje ministrstvo je namreč imelo v rokah ključ za nemške šifrirane brzojavke in v Parizu so takoj razbrali vsebino Radolinove brzojavke nemški vladi; v tej brzojavki pa je Radolin nemški vladi poročal o vsebini nočnega pogovora z Rouvierom. Francoska vlada je imela dne 6. junija 1905 zelo dramatično sejo in na tej seji so vsi tovariši zapustili Delcasséja in se izrekli za Rouvierovo politiko sporazumevanja z Nemčijo. Delcassé je takoj odstopil. Nemčija je dosegla svoj cilj in iz francoske vlade je zletel smrtni sovražnik Nemčije. Dva dni potem je bilo po svetovnem tisku objavljeno, da je nemški cesar podelil grofu Bülowu naslov princa. Ali je bila to nagrada za doseženi uspehi? Na to je težko odgovoriti. Vsekakor je bil nemški uspeh le kratkotrajen, kajti Delcasséjevo delo je preživelo njega samega. Dne 31. avgusta 1907 je bila sklenjena pogodba med Anglijo in Rusijo in to ob času, ko je bil predsednik francoske vlade Delcasséjev nasprotnik — Clemenceau. Tako se je sklenil obroč v delovanju majhnega južnjakega zunanjega ministra.

Delcassé je živel potem nekaj let v senci. Na površino je spet splaval v letu 1909, ko je napadel Clemenceaujevo vlado in jo prisilil k odstopu. Zaradi neredov v francoski mornarici je bil imenovan za predsednika preiskovalne komisije in v marcu 1911 je postal minister za mornerico v Monisovi vladi. To mesto je obdržal tudi v vladi Caillauxa in Poincaréja. S svojim delom je zelo podprl razmah francoske vojne mornarice. Poslabšanje zvez z Nemčijo v letu 1911 zaradi dogodkov v Casablanci in zlasti v Agadirju je dokazalo, kako je imel Delcassé prav in njegova zvezda je spet začela bleščati. Ko je v januarju 1913 Briand v svoji vladi ponudil zunanje ministrstvo Delcasséju, je

ta odklonil in je rajši odšel za francoskega veleposlanika v Petrograd. S tem svojim imenovanjem je hotel še bolj okrepiti zvezo med Francijo in Rusijo. Zaveznitvo med Francijo in Rusijo se je namreč nekoliko omajalo med balkansko vojno 1906-09 in sicer po Clemenceaujevi krivdi. V Petrogradu je od blizu nadziral intrige na Balkanu, kajti Delcassé je verjel, da bo iz njih vzklik spopad, ki bo Franciji omogočil izvoziti nazaj Alžacijo in Lotaringijo. Njegova narava pa mu ni dopuščala predolga bivanja v Petrogradu in je po enem letu zaprosil za odpoklic.

Do svetovne vojne ni bilo več daleč in ko je vojna zaradi umora v Sarajevu izbruhnila, se je pripravil Delcasséjev diplomatski stroj sprožiti in je odlično deloval. Ni preteklo niti tri dni po izbruhu sovražnosti, pa so že bile zbrane Francija, Rusija in Anglija v boju proti Nemčiji, Italija pa je izjavila, da ostane nevtralna. »Spletakar« *Delcassé se je vrnil v vlado in je prevzel vodstvo zunanjega ministrstva v vladi narodne edinosti, ki se je sestavila ob koncu avgusta 1914 v Parizu. Napovedal je vojno Turčiji in razvijal pogajanja z Italijo. Ta pogajanja so se srečno končala v Londonu dne 26. aprila 1915. Z Bolgarijo se je spustil v pogajanja, da bi preprečil napad Bolgarije na Srbijo, vendar pa si je v bolgarski zadevi »razbil nos« *in je moral zaradi tega dne 30. oktobra 1915 odstopiti. V Bolgariji je delal na lastno pest in so tako Delcasséja pokopale lastne intrige. Med vojno in med mirovno konferenco se v razvoj zadev ni več vmešaval, ni glasoval proti versajski pogodbi, ker je vrnila Franciji izgubljene pokrajine, za mirovno pogodbo pa ni glasoval, ker ni razbila poražene Nemčije. Tudi ni mogel glasovati za pogodbo, ki jo je sestavil njegov osebni nasprotnik Clemenceau. Umrl je skorajda popolnoma pozabljen v Nizzi dne 21. februarja leta 1923. Umrl je mož, ki je ustvaril »praznino okoli Nemčije«.**

Premagana je smrt, trohnoba - Gospod je vstal! - Aleluja!

Bellini: Vstajenje

Veseli z mano se, o Kristjan,
na ta velikonočni dan!

Veselite se vse stvari,
kar na zemlji v nebesa želi!

Sedaj obhajamo tisti spomin,
ko je vstal od smrti božji Sin.

Marija ino Magdalena —
to so brumne žené bilé.

Žené se zjutraj vzdignejo,
k pokopališču pridejo.

Okolo se ozirajo,
kamen odvaljen vidijo.

Enega mladenčá vidijo,
na desni strani sedečega.

Bil je angel iz nebes,
z belim oblečen čez in čez.

»Žené, nikar se ne vstrášite,
saj vem, koga vi iščete:

Jezusa Nazarenskega!
Pojdite, učencem pravite:

Jezus je od smrti vstal,
Pred vami bo v Galilejo šel!
Aleluja! Aleluja!!

Ljudska pesem.

XIII. in XIV. postaja steklenega križnega pota 100 x 150 cm - razdirani tehniki. Osnutek: I. F. Klein, 1937.

Velikonočna zgodbica

»Le kje tičiš tako dolgo? Pridi no hitro dolile!
je poklicala Drenovka svojo hčer Ivanka.

»Saj že grem, mati. Veš, nisem ga mogla takoj najti.« Ivanka je položila na mizo pred mater velik, še skoraj nov jerbas.

»Sedeja pa brž v sobo in se preobleci, da boš nesla kolač k blagoslovu,« ji je rekla mati, »jaz pa bom medtem pripravila.« Mati je že pokrila jerbas z velikim prtom, na katerem je bil višit jagjenček, ležeč na oltarju z napisom IHS, a Ivanka se še ni vrnila.

»Kaj tako dolgo delaš, dekle?« se zopet razjezila dobra mamica. »Le kaj ji je danes, da je tako tiha in zamišljena?« Ni še izpregovorila zadnjih besed, ko je stopila Ivanka iz svoje kamrice. Kakor je bila mati prej jezna, se je ob pogledu na svojo najstarejšo hčerko sama pri sebi močno razveselila. Pa kaj se tudi ne bi. Saj je bila Ivanka v svojem črnem predpasniku in s svileno ruto na glavi res brhko dekle. Z obraza ji je odsevala pomlad in se košatila z vso bujnostjo in lepoto.

»Na, tukaj imaš šest lir za cerkovnika, pa pametna bodi in pazi, da se ne spotakneš!« je še dodala mati za odhajajočo Ivanka, ki je nekoliko zardela in že hitela z jerbasom na glavi po stezi skozi vrt.

»Le kaj ji je danes?« Njen mož, ki je ujel zadnje besede, ji reče: »E, Jera, ali se ne spominjaš več, kako je bilo dvaindvajset velikih sobot nazaj. Pravila si mi, da si tako tekla iz cerkve, da bi kmalu kolač izgubila. Ljudje pa so rekli: Remzova Jerca bo pa letos gotovo šla k Drenovim, saj je bila prva s kolačem zunaj cerkve. In res si prišla. No, in Ivanka je tvoja hči in bi rada gotovo že kam šla.«

»Prismoda stara,« mu je zabrusila Drenovka in odšla v kuhinjo.

Ko je hitela Ivanka skozi vas, je prišla do Grčarjeve kmetije. Na skrivaj je pogledala proti poslopju. Toda Toneta, njenega fanta, ni bilo doma. Vse popoldne je pomagal postavljati mlaje pred cerkvijo. — Kako vesela bi bila, da bi bila

Grčarjeva njen novi dom, si je želela sama pri sebi in kako dober je njen zastavni fant. Saj je rekel oče ob neki priliki, da bo tudi dober gospodar. »O, da bi bila le prva.« Spomnila se je na sosedovo Ančko, ki je bila lani prva s kolačem zunaj in se je še isto leto omožila. »Pa kako je srečna.«

Medtem je prišla do cerkve in vstopila. Jerbas je položila na skrajno desno angelske mize, sama pa pokleknila pod podobno trpečega Kristusa. V cerkvi je bilo vse polno deklet, katerih želje so bile popolnoma enake njenim. Vrata zakristije so se odprla. Z rešetom v roki je vstopil stari cerkovnik. Ivanka mu je vrgla šest lir v rešeto, poleg tega pa še pomarančo, v kateri je bila lepa lira. »Za pirhe,« je zašepetala. — Pa cerkovnik je dobro vedel, da pomaranče in kar je v njih, dobi on, vse ostalo pa duhovnik. Ni še pobral vseh darov, že vstopi pred oltar visoki kaplan France in prične s počasnimi, razločnimi besedami blagoslovljati »žegen«. Se en očenaš, in končano je. Kot burja so planile dekleta k svojim jerbasom in odhitele domov. Ivanka pa je bila najurnejša. Že je bil mrak, ko je tekla mimo smejočih se vaških fantov proti domu. Ni jih razumela, kaj so govorili. Le enega je slišala, ko je dejal: »Tone, letos boste pa dobili novo gospodinjico.« Odgovora ni razumela le vesel smeh ji je udarjal na ušesa. Domov je prišla prešerno razigrana. Oče, ki je že prej razumel njeno vedenje, ji je v šal dejal: »No, Ivanka, upam, da se ti prihodnjo veliko soboto ne bo tako mudilo domov.« Ivanka pa je vsa rdeča odhitela v kamrico.

Po večerji je naročila Ivanka materi, naj jo zjutraj zbudi, da bo šla k sv. Mohorju k maši.

Na vse zgodaj so prihajali vaški fantje in dekleta k eno uro oddaljeni podružnici. Tudi Ančka in Ivanka sta že prišli. Veliko ljudi se je tam nabralo, večinoma mladina. Ravno se je pričelo avtati, ko je zaznamil zvon, da se prične služba božja. Vstopili so,

Mašnik je pristopil k daritvi. Z obrazov vseh vernikov je odsevalo nekaj veličastnega v pričakovanju, da se bo to jutro zgodilo največje čudo. Tedaj je zapel mašnik trikrat »Aleluja« in kot morskí val so se sprostile duše vernikov in zaplavale polne radosti k veličastnemu Vstajenju. Ljudstvo se je trkalo na prsa in srca so pela hvalnice Njemu, ki je pred tremi dnevi umrl.

Toda danes je vstal, da kot Pravičnost zagospoduje vsem. »Zveličar je iz groba vstal...« je pela vsa cerkev, pela vsa soseska, zdelo se je, da je pela z verniki tudi vsa narava. Da, resnično, tudi nebo je pelo in vzklikalo »Kristus je vstal«.

Maša je minila. Ljudje so odhitele proti domu. Tudi Ivanka se je prekrizala in odšla iz cerkve. Zunaj so jo čakali Ančka s svojim možem in Tone. Voščili so si vesele praznike ter drug drugega povabili na pirhe. Tedaj jim je Tone smeje dejal: »Lani je bila Ančka prva iz cerkve z jerbasom, letos je pa Ivanka.« Zasmejali so se, oči so se

srečale; nič niso več spregovorili, kajti sorodno duše so si povedale vse. Ločili so se.

Na hribčku pri cerkvi, ki jo je obsevalo vzhajajoče sonce, sta ostala Ivanka in Tone sama. — Nemo sta zrla v pokrajino. Nedaleč pod njima pa se je razprostirala ravnina vse do Bistrice in še daleč. Zdelo se jima je, da z njima vred hvali narava Odrešenika, ki ji je dal vso to neumljivo bogastvo lepote. In prav tako hvalijo in povečujejo duše teh dveh slovenskih sre Njega, ki jima je izbral za domovino biser med biseri.

Odšla sta proti domu in prispela do goličave, od koder se je prav lepo videla domača vas z belima zvonikoma na sred in obdana z vrtovi in polji. Lepo se vidita njuna domova, kmetiji Drenovina in Grčarjevina. Pri pogledu na vse to sta nehoti obstala. Šele sedaj se je zaslišal glas kot odmev njihovih ubranih sre.

»Ivanka, ali boš prišla letos k nam?«
»Bom, Tone!«

Velikonočni obredi drugod

Pred obredom Vstajenja v Banatu ne pojo slovenskih jutranjic kot je to pri nas povsod v navadi, ampak mašnik s »premištvom gre takoj k božjemu grobu, kjer vsi kleče ostanejo. Tedaj mašnik-oficiator latinsko zapoje samo besedo »Exsurge!« (»Vstani!«). Ves obred je namreč latinski, le pesem neposredno pred procesijo in pesmi med procesijo se pojejo v domačem jeziku. Kakršen je pač v kakem kraju prevladajoč. Zbor ali pa tudi samo organist (tu splošno kantor imenovan) potem nadaljuje besede, vzete iz psalma 43 proti koncu: »Quare dormis Domine« itd., slovensko »Zakaj spiš, Gospod, Vstani in ne zavrzí (nas) docela. Zakaj skrivaš svoj obraz, pozabljaš na našo stisko? Naše telo je vrženo na zemljo. Vstani Gospod, pomagaj nam in reši nas!« To besedilo je popolnoma isto kot pri vodu sv. maše na drugo predpustno nedeljo.

Takoj potem začne duhovnik s prvo vrstico ps. 138: »Gospod, Ti me preiskuješ in poznaš: Tebi je znano, če sedem ali vstanem.« Zbor potem povzame drugo vrstico, duhovnik potem tretjo itd., in se tako izmenoma odpoje ves psalm s hvalnico na koncu (skupaj pet in dvajset vrstic).

Potem duhovnik pokadi Najsvetejše ter postavi monštranco na menzo božjega groba ali pa jo drži v rokah proti ljudstvu obrnjen in zapoje »Resurrexí« (»Vstal sem«), nakar takoj zbor nadaljuje: »in še sem pri Tebi, aleluja. Ti držiš svojo roko nad menoj, aleluja. Čudovito je zame to spoznanje, aleluja.« Te besede so povzete iz ps. 138 in pojasnijo, zakaj je bil ta psalm sprejet v obrednik.

Medtem, ko se to poje, gre duhovnik, v rokah držeč Najsvetejše, s spremstvom k ve-

likemu oltarju in se tam v Najsvetejšim obrne proti ljudstvu in slovesno zapoje: »Pax vobis, ego sum, Alleluja« (»Mir vam bodi, jaz sem, aleluja.«) Zbor odgovori: »Nolite timere, Alleluja.« (»Ne bojte se, aleluja.«) Glasbeni svet bo zanimalo, kako se to poje. Vsaj marsikje, če že ne povsod, poje mašnik tako (ako n. pr. začne z g): g g g fis g a, g fis g e d. Ko zbor konča odgovor, ponovi duhovnik isto kot je prvič zapel, a za en ton višje, in mu zbor v isti višini odgovori, nakar sledi isti spev še za en ton višje; je torej to podobno kot pri nas pri trikratnem pevanju aleluja pred procesijo in pa pri slovesni maši na veliko soboto. Tedaj intonira oficiator začetek velikonočne pesmi v domačem jeziku; n. pr. če je v rabi nemški jezik, zapoje: »Christus ist erstanden« in sicer tako: g g a-c h a g-fis g; v madžarskem jeziku pa zapoje: »Feltámadt Krisztus e napont« (»Vstal je Kristus danes«). Zbor, ki ga marsikje spremlja tudi godba, takoj poprime začetno pesem ter jo nadaljuje, in procesija se začne. Ista gre ob ugodnem vremenu iz cerkve, sicer seveda izostane.

Pri tej procesiji je še ta posebnost v navadi, a obrednik je ne omenja, da duhovnik med njo podeli štirikrat blagoslov z Najsvetejšim, vselej na vse štiri strani sveta. Ko namreč pevcí končajo eno pesem, se da znamenje, naj vsi pokleknejo, nakar prejmejo blagoslov. In tako se po naslednjih treh pesmih spet vselej podeli blagoslov, ne da bi pri tem postavljali kak oltar, kot je to v navadi za procesijo sv. Rešnjega Telesa tu in pri nas.

Viktor Čadež.

detektiv

21

»Nekaj moram preštudirati,« je odgovoril Kužek, »in če po vsem tem ne bom za načelnika, bom pa brez dvoma največji detektiv na svetu. Se nihče se kaj takega ni izmislil.«

»Pa kaj si vendar študiral?«

»Način, kako bi ujel ribo s prstnim odtisom!« je vzkliknil Kužek in se spet poglobil v svoje pisarije in risarije.

Križanka št. 29

Vodoravno: 1. mlečni izdelek, 6. majhna planina, 15. čebelarški izdelek, 20. žensko ime, 21. plin, 22. žensko ime, 23. ubožica, 24. svetopisemski kraj, 25. strupena žuželka, 26. velešila, 27. slovenski pevski učitelj, 28. oblika vode, 29. leseno orožje, 30. spona, 32. mešanica, 34. poganski bog, 36. lepljiva tekočina, 38. vrtna lopa, 39. rastlinska zajedavka, 40. župančičeva zbirka, 41. turško ime, 42. velika povodenj, 45. obrtnik, 50. prisilno delo, 53. žensko ime, 54. lepotni grm, 55. sadno drevo, 56. Zolajev roman, 57. rojstna hiša, 58. čut, 60. mlinsko korito, 62. srednješolec, 64. kača, 66. oče, 67. vzhodni krivoverec, 68. moško ime, 69. hrvatski dostojanstvenik, 70. Homerjev junak, 71. pritok Donave, 72. zlatarska mera, 73. cerkven praznik, 74. moško ime.

Navpično: 1. ločitev, 2. košček vate, 3. hrvaška reka, 4. prijatelj tuje lastnine, 5. srednjeveška duhovna igra, 6. leposlovna oblika, 7. preprosto orožje, 8. pripadnik izumrlega naroda, 9. srbsko ime, 10. italijansko mesto, 11. del utrdb, 12. godna ptica, 13. mladika, 14. erbski hrib, 15. zavetnik, 16. ruska reka, 17. ribiška priprava, 18. matematični izraz, 19. slovenski pisec brošur, 31. črnogorska reka, 32.

del besede, 33. način pisanja, 34. moško ime, 35. lesena hiša, 36. sloj, 37. sketova oseba, 38. vdor, 42. vrsta denarja, 43. napota, 44. sloj, 45. del obleke, 46. dokaz nenavzočnosti, 47. del stroja, 48. žensko ime, 49. hrvatski politik, 50. klada, 51. posoda, 52. italijanska gora, 59. gostija, 60. uničevalec železa, 61. starorimski pozdrav, 62. dolina, 63. tatarski poveljnik, 64. del glave, 65. čut, 66. turški naslov.

Rešitev križanke št. 28

Vodoravno: 1. milost, 7. okrasek, 14. opilek, 20. emajl, 21. Ema, 22. Ipi, 23. Rob, 24. Olovo, 25. teme, 26. Aleš, 27. ser, 28. ozon, 29. opal, 30. ara, 32. Cvetna nedelja, 38. Abo, 40. Kozler, 43. pozitiv, 45. Lahore, 48. oče, 49. ulj, 50. agonija, 51. Uvi, 52. eod, 53. valj, 54. jasa, 55. vik, 56. alga, 57. Lada.

Navpično: 1. meta, 2. ime, 3. lama, 4. oje, 5. Slavelj, 6. tele, 7. omet, 8. Kaš, 9. ris, 10. Ape-nini, 11. sir, 12. Ero, 13. kozč, 14. obol, 15. ponjava, 16. ilo, 17. lopa, 18. Eva, 19. kolo, 31. roča, 32. Cluj, 33. noga, 34. Azov, 35. etik, 36. Dija, 37. Ahil, 39. brod, 40. kov, 41. zel, 42. rja, 43. pas, 44. val, 45. lug, 46. oca, 47. Eda.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20				21				22			23				24			
25			26					27				28				29		
30		31	32				33	34			35	36				37	38	
39						40									41			
42	43			44	45			46	47	48			49	50			51	52
53			54				55					56				57		
58		59	60			61	62				63	64			65	66		
67				68				69			70					71		
72					73										74			

Pokrajinski Dopolavoro sporoča

Namesto napovedane kinematografske predstave, ki bi morala biti v nedeljo, 5. aprila, ob 15 v prostorih pokrajinskega Dopolavora, bo tovarišica Scialaberna priredila predstavo raznih umetnih. Razdeljene vstopnice ostanejo veljavne. Sicer pa jih dopolavoristi lahko zahtevajo za svoje znanke pri pokrajinskem Dopolavoru do 11. ure v nedeljo.

Koledar

Nedelja, 5. aprila: Velika noč: Vincencij Fererij, spoznavalec; Irena, devica in mučenica; Julijana, devica; Zenon, mučenec.

Ponedeljek, 6. aprila: Velikonočni ponedeljek; Sikst I., papež in mučenec; Celestin I., papež; Krescencija, devica.

Torek, 7. aprila: Herman Jožef, spoznavalec; Hegezij, spoznavalec; Cirijak, mučenec; Pelevzij, mučenec; Donat, mučenec.

Sreda, 8. aprila: Albert, škof; Konces, mučenica; Dionizij, škof; Edezij, mučenec; Makarija, mučenica.

Lunina sprememba: Zadnji krajec: 8. aprila ob 5.45 zjutraj. Herschel napoveduje nestanovitno vreme.

Novi grobovi

† V Novem mestu je umrl gospod Feri Mikulič, krojač in posestnik. Pokopali ga bodo v nedeljo ob polpetih popoldne. Naj mu sveti večna luč! Zaljubljen naš iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poročila sta se g. dr. Dimnik Rafael, okrožni zdravnik v Črnom lugu, in gđ. Djurdjica Pajnič, hčerka uglednega trgovca in gostilničarja. Čestitamo!

— Poroča. Na velikonočni ponedeljek se bosta poročila v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani gđ. Majda Černe iz ugledne ljubljanske družine in g. Luka Fišinger, diplomirani pravnik. Novoporočencema želimo veliko sreče in božjega blagoslova.

riatelj na pesem »Od kneza Marka« (klavir štiri-ročno), ki jih je poslal pod geslom 2491a, 2491d in 2491e skladatelj Matija Tome in za dvoročno klavirsko skladbo: Koratnica, Romanca, ki jih je poslal pod geslom Anton Močilnik skladatelj Mireca Sanečnova. Na razpis: Skladbe za violino ali kako drugo godalo so poslali 4 avtorji 5 skladb. Ocenjevalna komisija ni predlagala nobenega teh del za nagrado. Odbor Glasbene Matice je osvojil na seji dne 30. m. m. vse predloge ocenjevalne komisije ter obvešča tem potom našo javnost o prvih uspehih razpisnega glasbenega natečaja. Odbor poziva hkrati vse skladatelje, ki so izročili svoja dela na zgoraj navedene razpise in niso dobili nagrad, da dvignejo poslane skladbe in v pisarni Glasbene Matice v Vegovi ulici št. 7 najkasneje do konca tega meseca. Ako ne, se izroče nedvignjene skladbe društvenemu arhivu. — Ocenjevalna komisija pregleduje sedaj skladbe, ki so bile vložene na podlagi razpisa za odkup (10.000 lir). Tega razpisa, za katerega je potekel rok 28. februarja, se je udeležilo 34 skladateljev, ki so vložili 134 skladb, in sicer: 6 zborov, 2 mladinska zbora, 60 samospelov s spremljevanjem klavirja, 10 samospelov s spremljevanjem orkestra, 5 partitur za veliki orkester, 5 skladb za razne godalne ansamble, 38 skladb za klavir in 1 skladbo za fagot in klavir. Nado pridejo v oceno simfonične skladbe za veliki orkester (2000 lir) in za simfonietto ali serenado za godalni orkester (1500 lir). Rok za vložitev vokalno-instrumentalnih skladb (oratorij ali kantata (5000 lir) bo potekel 30. junija t. l. O nadaljnjem poteku razpisa natečaja Glasbene Matice bomo javnost obvestili. — Glasbena Matica.

— Letošnji 36. zagrebški pomladni velesejem bo od 25. aprila do 5. maja in bo potekal v znameniti obhajanja obletnice, ko se je ustanovila Nezavisna Država Hrvatska, čemur bo posvečena posebna razstava Udeležile se bodo sejma: Nemčija, Italija, Švica in Romunija. — Razstavljeni bodo poljedelski stroji in orodje, težka industrija, hrvaška narodna obrt, propaganda in turizem itd. Ha hrvaških železnih in ladjah Dubrovačke plovičbe imajo potniki 50% popusta, na italijanskih državnih železnih pa 30%; paroplovna družba z Sušaka pa daje prav tako 50% popusta. Raz-

RADIO, Nedelja, 5. aprila, 8. Poročila v slovenščini — 8.35 Poročila v italijansščini — 8.30 Orgelski koncert — 11. Prenoš pete mase iz bazilike sv. Pavla v Rimu — 12. Razlaga evangelija v italijansščini (O. Zappaterreni) — 12.15 Razlaga evangelija v slovenščini (O. Sekovanič) — 12.40 Koncert dueta harmonik Majnig — 13. Poročila v italijansščini — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini — 13.20 Pojte z nami — orkester vodi dirigent M. Angelini — 14. Poročila v italijansščini — 14.15 Radijski orkester in komorni zbor vodi dirigent D. M. Šijanec. Stare slovenske narodne pesmi — 14.45 Poročila v slovenščini — 17.15 Dr. L. Puš: Gospodstva navodila in poročila — 17.45 Pisana glasba — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Pisana glasba — 20. Napoved časa — Poročila v italijansščini — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 21. Pisana glasba — 21.35 Simfonični koncert vodi dirigent Giulio Gedda — V odmoru: Predavanje v slovenščini — 22.45 Poročila v italijansščini.

Ponedeljek, 6. aprila, 7.30 Poročila v slovenščini — 7.45 Slovenska glasba Med odmorom ob 8 napoved časa — 8.15 Poročila v italijansščini — 12.15 Koncert sopranistke Drage Sokove — 12.40 Trio Ambrosiano — 13. Napoved časa — Poročila v italijansščini — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini — 13.20 Filmska glasba — Orkester Cetra vodi dirigent Barzizza — 14. Poročila v italijansščini — 14.15 Radijski orkester pod vodstvom dirigenta D. M. Šijanec izvaja orkestralno glasbo — 14.45 Poročila v slovenščini — 17.15 Koncert čeliste Cende Sedlbauerja in pianista Marijana Lipovška — 19. Govorimo italijansko — prof. dr. Stanjo Leben — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Operetna glasba — 20. Napoved časa — Poročila v italijansščini — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 20.30 Pesmi v vojnem času — 20.40 Simfonično-vokalni koncert vodi dirigent Morelli, solodulista, sopranistka Rina Lorenzelli Gigli in tenorist Benjamin Gigli — 21.45 Svet pesmi — 22.15 Koncert čeliste Crepaxa, pri klavirju Mario Chesi — 22.45 Poročila v italijansščini.

Torek, 7. aprila, 7.30 Poročila v slovenščini — 7.45 Pisana glasba — 8.15 Poročila v italijansščini — 12.15 Koncert pianista Bojana Adamiča — 12.40 Koncert violinistke Line Spera — 13. Napoved časa — Poročila v italijansščini — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini — 13.20 Operetna glasba, dirigent Petralia — 14. Poročila v italijansščini — 14.15 Lahko glasbo izvaja Radijski orkester pod vodstvom dirigenta D. M. Šijanec — 14.45 Poročila v slovenščini — 17.15 Lirični koncert Modesta Musorgskega, izvajajo: sopranistka Evgenija Zarecka, tenorist Alessandro Wessellowsky in pianist Giorgio Favaretto — 19.45 Operna glasba — 20. Napoved časa — Poročila v italijansščini — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 19.45 Operna glasba — 20. Napoved časa — Poročila v italijansščini — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 20.45 Prenoš za Romunijo — 21.15 Orgelski koncert Ravia Rancigaja — 22.15 Operna glasba — Radijski orkester vodi dirigent D. M. Šijanec, solodulista, sopranistka Ksenija Vidali in basist Friderik Lupša

Horac, Ovid in Katul so dobili tudi svoje ulice v vilski četrti na Scorcili, in Fonte Oppia se imenuje lep kočček na cesti Via dell'Istria v bližini otroškega vrta.

Goreče grmičevje. Ob »Napoleonski cesti«, kakor imenujejo ljudje krasno razgledno pot iz Poggio Reale, se je vnelo grmičevje, ki pokriva gornji del pobočja hriba, ter je zajel požar veliko ploskev kakih 350.000 kv. metrov. Mestni gasilci so z velikim naporom ter s pomočjo vojaštva požar omejili ter ga po peturnem delu pogasili.

Uita felice con 12 lire?
Sretno življenje
z 12 litami?

Si, puoi averla se, acquistando un biglietto della Lotteria di Tripoli, sarai tra i fortunati vincitori di qualcuno dei numerosi e ricchi premi che verranno estratti in Roma il 10 Maggio p. v.

Pensa quante volte hai buttato via 12 lire per una cosa inutile o uno svago mancato! Impiegale una volta a tentare la sorte. Possono bastare per farti milionario e cambiare tutta la tua vita.

Da, lahko ga imaš, če si nabaviš srečno loterije Tripolis in se uvrstiš med srečne dobitnike katerega številnih in bogatih dobitkov, ki bodo izžrebani v Romi 10. maja t. l.

Pomislil kolikokrat si vrgeš proč 12 lir za kako brezkoristno stvar ali za kako prazno razvedrilo! Porabi jih enkrat tako, da boš poskusil srečo! Lahko zastopujejo, da napravijo iz tebe milijonarja in spremene vse tvoje življenje.

LOTTERIA DI TRIPOLI

S Spodnjega Stajerskega

V Mariboru je umrl 37 letni občinski namestnik Franc Dobraj, na Teznu pa je podlegel poskodbam stavbinski delavec 50 letni Franc Lesjak.

Nevarna otroška igra. V Slivnici ob Dravi so se igrali otroci na ta način, da so na precej strmim pobočju travnika spuščali otroški voziček. V vozičku je bila triletna hčerka tovarniškega ključavničarja I. Kodra iz Maribora. Voz je s tako silo zavozil v drevo, da je punčko vrglo iz vozička, pri čemer si je zlomila desno nogo.

Kazen za navijanje cen. V Celju je bil zaradi prestopka proti predpisom za cene kaznovan z globbo v znesku 1000 mark trgovec z lesenimi igračkami Melhior Horvat.

Smrtna nesreča v gozdu. Kmet Franc Weikenhofer in njegova žena sta šla v svoj gozd podirati staro hojo. Padajoče drevo pa je podrlo kmeta in ga na mestu ubilo.

KUPUJEMO RABLJENE GRAMOFONSKÉ PLOŠČE

dobro ohranjene kakor tudi zlomljene. Istotako kupujemo rabljene gramofone ali pa jih vzamemo v protiračun. Prinesite blago v brezobvezno preenitev. Plačujemo najvišje dnevne cene!

„EVEREST“, LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA 44

Pojasnila glede izdajanja

»Nabavnih knjižic za mleko«

Prehranjevalni zavod Vis, Komisariata objavljajo glede razdeljevanja »Nabavnih knjižic za mleko« sledeča pojasnila:

Nabavne knjižice za mleko so izdane na podlagi »Prijava za dodelitev mleka«, ki so jih poedine stranke napravile (bi jih morale napraviti) v mesecu januarju in sicer onem strankam, ki so na teh prijavah navedle, da dobivajo mleko v mlekarah, oziroma, da ga ne dobivajo nikjer. Te stranke so ostale brez knjižic le, če se je njihova prijava izgubila, ali če so pozabili navesti svoj naslov. Vendar je bilo tovrstnih reklamacij zelo malo.

Strankam pa, ki so po prijavah navedle, da dobivajo mleko od mlekarice, Nabavne knjižice za mleko niso izdane. Stranke, ki so medtem mlekarice izgubile, bodo pač primorane priti v »Urad za razdeljevanje mleka, Maistrova ulica 10, da se jim knjižice izdajo. Po možnosti naj si stranke oskrbe izjavo mlekarice, da ji mleka več ne nosi. Prehranjevalni zavod pa izrecno opozarja, da je takih strank izredno mnogo. Zato naj stranke potrpe, če ne pridejo takoj na vrsto.

Navodila za prijavljanje izprememb:

Stranke, katerim je v Nabavno knjižico za mleko vpisana premajhna množina mleka, naj predložijo »Uradu za razdeljevanje mleka« nabavno knjižico za mleko in kakršen koli dokument, iz katerega je razvidna starost posameznih družinskih članov.

Za novorojenčke je obenem s knjižico predložiti matični izpisek (ki se stranki vrne), za priseljenca pa potrdilo mestnega anagrafičnega urada o priselitvi.

Strankam, ki so imele že prej zdravniška spričevala, a jim sedaj odgovarjajoča množina mleka ni vpisana v Nabavno knjižico za mleko, se priporoča, da si nabavijo novo zdravniško spričevalo, da prihranijo iskanje prejšnjega spričevala. Na vsak način pa naj si oskrbe nova spričevala stranke, katerih spričevala so stara nad 2 meseca, z izjemo tuberkuloznih bolnikov in nosečih žena.

Končno Prehranjevalni zavod ponovno opozarja, da sme vsakdo kupovati mleko le v oni mlekarji, kateri je priključena ulica (cesta, trg), kjer stanuje in na katero se tudi glasi nabavna knjižica. Rajoni posameznih mlekar so bili pred par dnevi objavljeni v vseh ljubljanskih dnevnikih.

NAZNANJAM

da sem začel samostojno obrt s polaganjem parketov in staro struženje
Josip Brlec, Ljubljana
Koledvorska ulica, številka 28

— Odlikovan komorni pevec. Nj. Vel. Kralj in Cesar je v priznanje odlične umetniške dejavnosti odlikoval s komturnim križem Italijanske krone komornega pevca Maska Lorenza. Obenem je dobil tudi naslov »Commendatore«.

— Dva generalna konzulata. Dosedanja konzulata I. stopnje v Budimpešti in Bukarešti sta bila povišana v generalna konzulata.

— Kovanci po 20 centimetrov iz niklja izgube, kakor obkazi ponovno opozarjajo, s 30. aprilom svojo veljavo.

— Uspeh razpisa glasbenega natečaja. Glasbena Matica ljubljanska je razpisala prve dni meseca novembra m. l. glasbeni natečaj, med drugim tudi za mešane zore, klavirske skladbe in skladbe za violino ali kako drugo godalo. Te skladbe so se morale predložiti do 31. decembra 1941. Pregledala in ocenila jih je posebna komisija, v kateri so bili g. Anton Lajovic, Mirko Polič, Karlo Rupel, Anton Trost in Ljudevit Zepič. Natečaja za mešane zore se je udeležilo 8 avtorjev, ki so poslali 13 skladb. Priznana je bila le ena nagrada v znesku 500 lir, in sicer za zbor »Galjoce, ki ga je poslal pod geslom 4 — Kromatikon, skladatelj Matija Tome — Razpisa desetih klavirskih skladb za mladino se je udeležilo 18 skladateljev, ki so vložili 64 skladb. Ocenjevalna komisija je priznala nagrade po 300 lir za skladbe: Uspavanka, Mala koratnica (klavir dvoročno) in Male va-

stavljalci imajo posebne ugodnosti. Informacije dajejo diplomatska zastopstva NDH, častni zastopniki in turistični uradi.

Ljubljana

1 Križanska moška kongregacija se udeležila danes zvečer ob sedmih slovesnega Vstajenja v križanski cerkvi. Sveče so na razpolago na dvorišču pri cerkvenem vhodu. — Mesečni shod imajo kongregantisti velikonočni ponedeljek popoldne ob polpetih. Po govoru bo darovanje za namene družbe.

1 Velikonočni ogenj. Star in lep običaj je delitev velikonočnega ognja med družine. Mladina, to se pravi dečki, zjutraj dobe pri cerkvah blagoslovljen ogenj, ki ga potem razmnože in ga raznašajo po hišah. Družine ta ogenj sprejemajo in z njim podnetijo domače ognjišče. Dečki so seveda obdarjeni, včasih so bili deležni dobrot v naravi, v mestu Ljubljani pa vsa zadnja leta redno s kakšnim drobci. Ta običaj je v Ljubljani — na deželi seveda tudi — še vedno živ, kar se je izkazalo v soboto, ko smo mogli že v zgodnjih urah videti po mestu hitre dečke, ki so vihteli kadilnice z ognjem.

1 Damski frizerski salon F. Feticch-Frankheim se je preselil v Selenbugovo ulico 6-L.

Everest servis je specialna delaonica

v kateri se strokovno pod vodstvom strokovnjaka popravljajo vse vrste pisalnih in računskih strojev, registrirnih blagajn, gramofonov, nalivnih peres itd. Vsako popravilo se izvrši najhitreje in najceneje. Za vsako pomembnejše popravilo dobite garancijo. Za večja popravila zahtevajte proračun od

Everest servisa, Ljubljana, Prešernova ulica 44. telefon 26-36

1 Priprava za gimnazijske privatne izpite v učnih tečajih na Zrinjskih c. 7-11.

1 Mesarji v novih tržnicah. Na velikonočno soboto so bile prvič odprte nove tržnice občinstvu. Mesarji so se seveda veselili vanje že na veliki petek. Ne glede na lepoto, praktičnost in higieničnost novih tržnic, mora pravičen opazovalec priznati, da se je z novimi tržnicami zboljšal tudi način prodaje. Vse gre namreč hitreje in mesarjem je delo v tržnicah dosti bolj priročno kakor poprej. Pri otvoritvi novih tržnic je prišlo tudi do male nereda, ki sicer ni zahtevala človeških življenj, pač pa nekaj lepih kosov slanin in mesa. Na veliki petek, ko so preurejali tržnice in jih pripravljali za otvoritev in ko so mesarji prvič navozili mesa vanje, so v tržnice prihajali seveda različni ljudje. Ta je imel to opraviti, oni drugo, prihajali so delavci, obrtniki, vsi možgi ljudje, ki so imeli opravka s tem ali z onim mojstrom. No, to se je začel pošteni mojster X., ko je včeraj zjutraj zagledal svoj oddelek oplenjen. Izginilo mu je nekaj kosov najboljših govedine in debel »bohr«, kakor pač pravijo na Dolenjskem kosu slanin. Neki nepošten obiskovalec si je na ta način privoščil za praznike dobre jedca. — Včeraj zjutraj si je prišel življenje v novih tržnicah ogledat tudi mojster Plečnik.

1 Deset vagonov karlijol na veliki teden v Ljubljani. Med zelenjavno, ki je bila na veliki teden na razpolago Ljubljancem na žvižkem trgu ter po branjarjih, zavzema karlijola — cvetča — prvo mesto. Računajo, da so veletirži iz Triesteja in Gorizije pripeljali v Ljubljano okoli 10 vagonov cvetča, ki je šla vse teden hitro v denar in so jo prodajalci do včeraj popoldne najbrže prodali prav vse. Po približnem računu je Ljubljana na veliki teden izdala za cvetča pol milijona lir.

Naznanila

GLEDALISCE. Drama. Nedelja, 5. ob 14: »Jurček. Mladinska predstava. Izven. Cene od 15 lir navzdol. Ob 17.30: »Človek, ki je videl smrt«. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol. Ponedeljek, 6. ob 14: »Boter Andraž«. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol. Ob 17.30: »Zaljubljena žena«. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol. Torek, 7. Zaprto. Sreda, 8. ob 17.30: »Konto X«. Red A.

Opera. Nedelja, 5. ob 15: »Faust«. Izven. Cene od 20 lir navzdol. Ponedeljek, 6. ob 14: »Indija K. romandija. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol. Ob 17: »Don Paequay«. Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol. Torek, 7. Zaprto. Sreda, 8. ob 16.30: »Faust«. Red Sreda.

Iz Novega mesta

Osebnost. Pomočnik kmetijskega referenta pri okrajnem glavarstvu v Novem mestu g. Janko Zobeč je bil z odlokom Visokega komisariata premeščen v Logatec in imenovan za kmetijskega referenta pri lamošnjem okrajnem glavarstvu. Gospodu Zobeču želimo na novem službenem mestu mnogo uspehov in zadovoljstva!

Brezplačna vrtna semena. Zveza kmečkih gospodinj, ki ima svoje uradne prostore na sedežu bojevniškega fašija v novomeški občinski hiši, daje gospodinjim brezplačna vrtna semena. Reflektantke naj se javijo v uradnih prostorih imenovane organizacije.

Hlod mu je zlomil nogo. 23 letni posestniški sin Rudolf Hrovatič iz Zg. Lakovnice v občini Smihel-Stopiče je bil zaposlen pri nakladanju hlobov. Nesreča je hotela, da mu je hlood padel na nogo in mu jo zlomil.

Iz Triesteja

Nova imena nekaterih ulic v Triesteju. Nekatere ulice v našem mestu so dobile nove nazive. Po Arnaku Mussoliniju se imenuje sedaj drevoredna cesta nad Spominskim parkom. Anton Roemini, znani katoliški filozofski pisatelj, je dobil nov trg, ki nastaja pred novo cerkvijo Madonna del Mare. Po filozofu Vincencu Giobertiju se imenuje trg pred cerkvijo S. Giovanni. Trg poleg sportnega stadiona nosi naziv po nosilcu zlate kolajne, pokojnem fašističnem mistiku Nikolaju Gianniju, ki je padel na grškem bojišču. — Nosilec zlate kolajne Silvano Boffa, ki je padel na grškem bojišču, ima sedaj po sebi imenovano stopnišče v Spominskem parku. Druga ulica brez imena v okraju Rione del Re se imenuje odslej ulica Angela Valentinija — po prvem padlem prostovoljcu v prejšnji svetovni vojni. Po pesniku Josipu Piccoliju se imenuje nova prečna ulica pri trgu Karla Alberta, po satiričnem pesniku Josipu Giustiju nova neimenovana ulica v Rojanu, po pisatelju Hipolitu Nievei nova ulica na Scogliettu poleg nove univerze in sosednja ulica poleg univerze pa po pisatelju Antoniju Fogazzaru. Cesta, ki veže trg Impero s trgov Garibaldi, se imenuje sedaj po pisatelju Alfredu Orianiju. Po komponistu Jakobu Pucciniju se imenuje cesta, ki vodi k letnemu gledališču na gradu. Stari rimski pesniki Vergil,

Iz Srbije

Tudi za praznike bodo govorili srbskemu ljudstvu vodilni člani sedanje srbske vlade ter mu bodo poleg čestitk klicali v spomin tudi vse dogodke, ki so se točno pred letom dni pričeli zgrinjati nad bivšo državo.

Prebivalstvo skoraj vseh srbskih mest je v lanskem letu močno naraslo. Poleg Belgrada se je število prebivalstva zelo dvignilo tudi v Nišu, kjer so pri zadnjem ljudskem štetju našli že 85 tisoč ljudi.

Z Gorenjskega

Omejitev uporabe domačih mlinov in mlinov za debelo moko. Odslej morajo kmetje dati žito v mletav na podlagi mlevske izkaznice v mlin, ki ima obrtno dovoljenje in mletje proti denarni odškodnini. Za prestopke te odredbe je določil kamniški okr. komisar najstrožjo kazen.

„PAPRIKA MARICH“

Pepe rosso italiano. Italijanska paprika. Garantirano čisto. In vendita. Zajemčeno čisto. Dobi premo negozianti di Generi se v vseh trgovinah z Alimenti e Comestibili živili.

DITTA M. MARICH

TORRE ANNUN. CENTRALE (Napoli)

Naročajte »Slovenca«!

Vendo licenza rigeneratore gomma vecchia caucciù procedimento semplice, brevettato con certiff. enio attale. Scivoro Cassetta U 3194 M. Unione Pubblicità Italiana Roma

Prodám dovoljenje za regeneriranje starega gumijsa in kavguka Enostavna procedura, pat. tirana z državnim potrdilom. Pište na: Cassetta U 3194 M. Unione Pubblicità Italiana Roma

MALI OGLASI

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0.30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L 1.—, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L 0.60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Korespondentinjo

samostojno mlajšo moč, z dobro šolsko predzobrazbo, najmanj triletno prakso, po možnosti v živilski stroki, obvladajočo popolnoma italijansko in nemško, strojeplasje in slovensko stenografijo — tačemo. Ponudbe upravi »Slovenca«, po možnosti s sliko, pod »Takoj« 2002.

Mizarji!

Iščem marljivega mizarja z lastno delavnico za izdelovanje poljedelskih strojev. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Točen« št. 2008. (b)

Postrežnica

večša obdelovanja vrta, za nekoliko ur dnevno — dobi kuhinjo in primerno plačo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod zn. »Vrt« št. 2030. (b)

Krojaški pomočnik

se takoj sprejme za konfekcijsko delo. Vsa oskrba v hiši. Naslov v upr. »Slovenca« pod 2071. (b)

Entlarico

izvežbano za perilo, ažuriranje in overlok, sprejme Matek & Mikeš, Ljubljana, Franciskanska ul.

Dekle

s primerno šol. izobrazbo sprejem k dvema otrokoma za čez dan. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1986.

Služkinjo

ki zna kuhati, sprejem k tričlanski družini z nastopom po dogovoru. Javiti se do 14. ure pri T. P. Gregorčičeva 15. II. nadstropje.

Služkinjo

za gospodinjstva dela — sprejem, Bajc, Barvarska steza 5, I. nadstropje.

Trgovsko pomočnico

sprejem v trg. z mešanin blagom na deželi. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod šifro »5555« št. 2011.

Sobe

Oddajo:

Prazno sobo

s številnikom, s posebnim vzhodom, oddam s 1. majem starejši osebi za pomoč pri hišnih opravilih. Gasilska cesta 8. (s)

Opremljeno sobo

lepo, sončno, z dvema posteljama, oddam v VIII. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2016.

Istejo:

Starejši samec

išče preprosto sobico. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Samec« 2056. (s)

Veliko prazno sobo

s številnikom, ali dve manjši sobi, lahko tudi eno — ali dvosobno stanovanje, išče zelo mirna in solidna gospodinja za takoj ali mesec maj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1968.

Stanovanja

Oddajo:

Dolenjske Toplice

Oddam dve enosobni ali eno dvosobno stanovanje s pritlikinami. Cena 185 oziroma 290 lir. Pojasnila daje: Sulid, Bežigrad 18.

Istejo:

Stanovanje

tri — ali štirisobno, išče 5-članska družina — vsi odrasli — za april ali pa maj, najraje v centru mesta. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Točen« 2007.

Vojenci

Vrtnarskega vajenca

sprejem. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Vrtnar« št. 2022.

Vajenca ali vajenko

sprejme modna krojačnica Karlin Marjan, Ljubljana, Beethovnova ul. 15.

U najem

V najem oddam

za obdelavo lepo parcelo v Dravljah ob Celovski cesti, in lepo parcelo pod Rakovničom. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2006.

Prostor za delavnico

iščem za plesarsko obrt. Cenj. ponudbe v upravo »Sl.« pod šifro »Plačam« št. 2041.

Službe

Istejo:

Manufakturst

s 15 letno prakso, 35 leten, samski, pošten, z referencami, zmožen samostojnosti — poslovdje, verziran isto galanterije, mode, konfekcije, želi namestitve proti voljni plači, vzame začasno mesto. Julio, Vodnikov trg 5 pri g. Megia. a

Kuharico

ki je dal časa služila v župnišču, čista, varčna, skrbna, gospodinja, ki se razume tudi na vrta in poljska dela, išče mesto v župnišču. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1962.

Mlad elektrotehnik

samski, trezen, s prakso in z odličnimi spričevaji, sprejme skromno službo. Vprašati: Senica - Pintar, Ljubljana, Beethovnova 14/IV., tel. 47-53. (a)

Natakarica

poštena, izvežbana v kuhinji, dobra gospodinja, stara 30 let, želi primerne službe na Notranjskem ali Dolenjskem. Ponudbe pod »KROJAŠKA OAMDA A« »Prvi maj« 2064. (a)

Dekle

pridna, zmožna gospodinjstva, išče stalno mesto. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Dekle« št. 1991.

Iščem zaposlitev

v popoldanski urah zaradi praktičnih vaj pri kakem arhitektu v Ljubljani. Ponudbe v upr. »Sl.« pod »Praksa« št. 2050.

Gospodična

srednjih let, išče službo kot gospodinja pri 1 ali 2 osebah. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1988.

Prodamo

Cvetje, sadje

po najnižji ceni se dobi pri Balohu, Kolodvorska 18, dvorišče; tel. 39-66.

Razprodajamo dalije

najlepših vrst, begonije, gladiole in druge cvetne gomolje. Zahtevajte cenik. — Sever & Komp. Ljubljana. (f)

Semena

domače črne detelje, bnaške lucerne, grahore, trave, pese ter čebulčka dobi pri trvdki Fran Pogačnik v Ljubljani — Javna skladišča.

Več tričkljev

različnih velikosti, najboljši izdelave, s prama balonsko gumo — se po stari ceni naprodaj. Generator delavnica, Tyrševa c. 13 (Figovec, levo dvorišče), tel. 29-27.

Nov kavč

širok za dve osebi, naprodaj za 2200 lir. Generator delavnica, Tyrševa c. 13 (Figovec, levo dvorišče), tel. 29-27. (f)

Kunce

samice, breje in z mladici, hlevček s 6 predali, prodam. Koblarjeva 3. (f)

Obrt za trgovino

z mešanin blagom prodam. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Trgovina« 2059.

Nekaj večjih preprog

perzijskih, prodam zaradi selitve. — Vprašati Turel, Puharjeva 14/I. (f)

Per le MASSAIE Za GOSPODINJE

abbiamo studiato e costruito questo **FORNELLO ELETTRICO**, brevettato, di alto rendimento e MODICO CONSUMO. Funzionamento sicuro, rapido, senza pericoli. L'ideale ausiliario della moderna cucina autarchica. Indicare voltaggio. Si spedisce inviando vaglia di L 110.— (com preso imballo e porto) oppure contrassegno di L 115.— alla Ditta:

smo preučili in sestavili tole patentirano **ELEKTRIČNO PEČICO**, velike zmogljivosti in ZMERNE PORABE TOKA. Deluje gotovo, hitro in brez nevarnosti. Idealna pomočnica moderne avtorične kuhinje. Navedite voltažo.

Dobite jo, če pošlete 110 lir po nakaznici (z zavojnico in poštino vred) ali 115 lir po povzetju, pri trvdki:

SI-VE-RA - VIA XX SETTEMBRE, 24 L - MILANO

Obrt za trgovino

z lesom takoj prodam. — Ponudbe upravi »Slov.« »Protokolirana« 2058.

Klavirsko harmoniko

dobro ohranjeno, 120 basov, 3 registri — ugodno prodaj. Pristavec, Braljin, Novo mesto. (g)

Peč za kopalnico

dobro ohranjeno, prodam. Groharjeva ulica 29.

Vrtnice

visoke, Clematis, smokulje, magnolije, lešnike, gladiolje, izabela, plezalke, razne trajnice. — Drevesca: Snežne kepe, Prunus triloba, španski bezeg cepljen, vrba zalujka, grmičevje okrasno, oddaja Polše, Malavas 40, Jelača. — Naročila sprejema mlekarna Rupnik, Tyrševa 31.

Dve starejši pisalni mizi

staro violino in razno pohištvo proda trgovina »Ogled«, Mestni trg 3.

»Singer« šivalni stroj

krojaški, prodam. Sv. Petra nasip 71, dvorišče, 3. vrata levo.

Inženirski merilni aparat

s stolalom, zamenjam za daljnogled 8-kratno povečave. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1999.

Brejo kozo

dobro mlekario, prodam. Miakar, Velika čolnarska št. 23.

Zoraida krema

za lice, OPERA PUDER in LILJANOV BORAKS proti pegam se nekaj časa ni dobilo. Sedaj dobite te preparate v drogerijah in parfumerijah.

Z Zoraida kremo

dosežete večno mladost. LILJANOV MLECNI BORAKS odstrani pege in maroge. OPERA PUDER je fin in drži ves dan na licu. — Dobiva se v drogerijah in parfumerijah.

Prodaj

razne posode (kible) za cvetlice in tri oleandre s posodami. Pinter, Studenec, Dev. Mar. v Polju št. 15.

Kauče!

Pri nas dobite lep kauč za zmerno ceno. Velika izbira v vseh barvah. Les oreh. Popravila sprejemamo. Tapetnik, Novi trg št. 4.

Objave

Opozorilo!

Tem potom razglašam in obenem opozarjam, da bom postopal sodnijsko proti vsakomur, kdor bi se vmešaval v moje gospodarske in družinske razmere v kakršnem koli oziru. — Ivan Vogel, Dragomer št. 27, p. Brezovica pri Ljubljani.

Kupimo

Volnene odpadke

vse vrste, stare in nove, kakor tudi bombažve, kontenino, stare jutarve, kupuje po najvišji dnevni ceni Kovačič, Tyrševa c. 35. k

Krojaške odpadke

volnene in bombažne pletilske ter stivilske odrezke, kakor vse tekstilne odpadke kupuje Gerkman, Hrenova ul. 8. k

Karbid, vreče,

stare plašče od koles, zračnice, okvirje in različne kolesne dele kupimo. Generator delavnica, Tyrševa c. 13 (Figovec, levo dvorišče), tel. 29-27. (k)

Semenski krompir

500 kg. kupim. — Mišec, Ljubljana VII, Medvedova 38. (k)

Voziček za dvojčke

globok, kupim. Ponudbe s ceno v upravo »Slovenca« pod »Zelo nujno« št. 2040.

Denar zametujete

če ne prodaste svojih steklenic, nerabnih kovin in krp »Metaliji«, Gospodarska 16.

Čebele!

A.-Z. panje na 9 romičev ali pa kranjčice, kupim. — Polane, Ljubljana, Vodničkova cesta 193.

Samokolnico

in ročni voziček (že rabljena), kupim. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Se dobro ohranjeno« št. 1995.

Prazne zaboje

vsakovratne, kupimo. Ponudbe na Saturnus d. d., Ljubljana-Moste.

Posestva

Vinograd

v bližini postaje Mirna peč, ugodno naprodaj. — Poizve se: Ljubljana, Predjamska 9.

Posestvo

»Pri kamniti mizi«, Ljubljana, Vodničkova c. 65, z gostilno, velikim salonom, s skladišči in vrtom, prodamo le proti gotovini 340.000 lir. Informacije telefonično: 21-87.

Veliko posestvo

v vinorodnem kraju, provinca Gorizia, velika hiša in kolonska hiša, gospodarska poslopja, hlev za 20 glav, klet za 1000 hl, vinska posoda, 22 hektarov zemlje, vinogradi, oranice in travniki. — Cena 420.000. Informacije Odvetnik dr. Simčič, Gorizia, Corso Verdi 22.

Stanovanjska hiša

v mestu Grado, pripravna tudi za penzion, lepa lega, 15 sob, naprodaj za 140.000. — Informacije: Dr. Simčič, Gorizia, Corso Verdi 22.

Pohištvo

Modroce

patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan

tapetnik Ljubljana, Mestni trg 13

Pohištvo

za eno sobo, snažno, čisto, prodam. Vprašati pri hišnici, Vrhovčeva ul. 12.

Filatelija

Filatelisti pozor!

Nakup in prodaja znamk vseh vrst, JOL albumov in filatelističnih potrebščin je najugodnejša v knjigarni Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva ulica 6. Telefon 44-24

Znamke

bivše jugoslovanske, tuzemske in prekomorske, prodaja trgovina Česnovar, Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 2.

Nove srbske znamke

poleg raznih drugih znamk in vseh vrst JOL albumov, dobite stalno v Mladinski založbi, Ljubljana, Stari trg 30. Telefon 41-69.

Pouk

Italijanska konverzacija

in pouk za začetnike. — Uspeh zajamčen. — Cena zmerna. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1983.

Blagoslovljene velikonočne praznike

želi vsem cenjenim strankam

VIKTOR GRMEK, valjni mlin

Zg. Hrušica 14 — pošta Dobrunje

IZDELOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS

LJUBLJANA

TYRŠEVA C. 35

ZAHTEVAJTE CENIK

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

izplačuje

»A vista vloge« vsak čas, »navadne« in »vezane« po uredbi

PUPILARNO VARNA!

Sodno depozitni oddelek, hranilniki, tekoči računi

Za vse vloge in obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Potrji globoke žalosti sporočamo, da nam je umrl naš nad vse dobri in ljubljani mož, brat, svak in stric, gospod

Feri Mikulič

zrojač in posestnik

previden s tolažili sv. vere, dne 3. aprila ob pol 12 ponoči. Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 5. aprila ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti, Glavni trg 24.

Novo mesto, dne 4. aprila 1942.

Žalujoča žena, brata in sestre ter ostalo sorodstvo.

37.

A Serajnik nadaljuje skrivnostno:

»Kakor sem zvedel, prihrumijo letos, in to v kratkem, Turki v našo deželo. Prišlo jih bo neki kakor listja in trave. Vse bodo pomorili in odpeljali s seboj v sužnost. Kuga in lakota nastane, le kdor se bo skril ali pobegnil med pečine, se bo rešil turške sablje. Le kdor uživa božjo milost, sme upati na rešitev.

38.

Rajinka mati — zdaj so že petdeset let pokojni, Bog jim daj večni mir! — so mi tako pripovedovali pred smrtjo: »Velika šiba zadene našo deželo, preden mine pol stoletja. Ti boš imel tedaj že sive lase. Rožna dolina ostane plodovita, dokler še krava od jutra tuli. A kadar začenja vol rjuti od večera, tedaj bo hudo. Krava, ki jo najdeš tedaj med nami, bo nosila zlat zvonec na vratu.«

39.

Kmetje so osuplo poslušali Serajnika. Majali so z glavami in niso hoteli verjeti. Zdaj pa jim Serajnik pokaže svojega sina M i r k a, moža, starega kakih trideset let, visoke in krepke postave, edinega svojega sina, ki je izmed štirih njegovih sinov še ostal pri življenju. Sestre ni imel nobene, tako je bil sam tolažba in pomoč svojemu očetu na stara leta.

Banca cooperativa economica S. A. a Lubiana

eseguisce tutte le operazioni di banca alle più favorevoli condizioni
Emissione d'assemi circolari

Zadružna gospodarska banka D. D. v Ljubljani

izvršuje vse bančne posle po najugodnejših pogojih
Izdaja cirkularne čeke

Telefon 2057, 2979

Po Vaši želji Vam izdela KNJIGOVEZNICA Ljudske tiskarne v Ljubljani

Kopitarjeva 6/II

v svoji čitalnici razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi. Istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška dela posebno razne vezave od preprostih do razkošnih oblik.

Posebni oddelček za izdelovanje damskih torbic, pasov, denarnic in drugega usnjenega galanterijskega blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, modernih tazonah.

CENE SKRAJNO NIZKE. POSLUŽITE SE!

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave na velikonočno nedeljo: ob 10.30 (matineja), popoldne pa ob 14.30, 16.30 ter 18.30; na velik. ponedeljek: ob 14.30, 16.30 in 18.30

Odličan zabaven film po slavni Zellerjevi opereti

Piličar

Marta Harell — Theo Lingner — Hans Moser — Leo Slezak

KINO MATICA — TEL. 22-41

O velemestnih socialnih vprašanih razpravlja zadnji Charles Laughtonov film

Na ulici velemesta

V gl. vlogah: Charles Laughton in Vivien Leigh

KINO UNION — TEL. 22-21

Nepozabne romantične pustolovščine po fantastičnem romanu Emilija Salgarja

MALAJSKI PIRATI

Massimo Girotti, Camillo Pilotto, Clara Calamai
Film za najširšo publiko! Premiera v soboto.

KINO SLOGA — TEL. 27-30

Zadnji in najboljši film Fr. Capra, ki so ga v Romi predvajali celih 40 dni

VEČNA ILUZIJA

L. Barrymore, James Stewart, Micha Auer
Zmagavne pravice nad slobo v izbrnem filmu

ZNAMENJE ROBIN HOODA

Perada — Gallardo — Cassado
Predstave oba praznika ob 14.30 in 17

KINO KODELJEVO, tel. 41-64

NAROČAJTE »SLOVENCA«

V novo ustanovljeni podružnici v Ljubljani se priporoča za izdelavo portretnih fotografij in fotografij za legitimacije

LJUBLJANA - Prešernova 9, telefon 43-54
MOSTE - Društvena 34, telefon 43-55

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50

Telefon: 37-81, 37-82, 37-83, 37-84

Brzjavni naslov: KREDIT LJUBLJANA

Podružnica v Beogradu

Uzun Mirkova ulica 10

Telefon: 29-154

Brzjavni naslov: KREDIT BEOGRAD

Obreštuje vloge, kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute, sprejema borzna naročila, daje predjume in kredite, eskomp-tira menice in jih prevzema v inkaso, vnovčuje kupone, izvršuje nakazila doma in v tujino, safe-deposits itd.

Avto-motor

šoferska šola I. Gaberšek

bivši komisar za šoferske izpite

Kolodvorska ulica št. 43

Telefon št. 28-28.

Izpit se lahko polaga že z 18. letom.

Oglašujte v edino
uspešnem dnevni-
ku »Slovenec«

Na veliki petek ob 11.45 ponoči nam je umrl naš dobi oče, brat in stari oče, gospod

TERCELJ JOŽEF star.

posestnik

Pogreb predragega pokojnika bo na veliko nedeljo ob 5 popoldne na pokopališče k Sv. Juriju v Stožicah.

Savljje, dne 4. aprila 1942.

Ivanka por. Snof, hči; Josip, sin;
Matija, brat, in ostalo sorodstvo.

Paul Heuzé:

6

Steklar iz Murana

zgodovinska povest.

Senatorjeve besede o sreči so se vedno povračevale... Zvedel se in ves dan potem so mu hodile pred očmi. In že je bil prepričan, da se bo vse spet obrnilo na bolje...

»Počakam, da odkupijo moj načrt. Moj mojster mi ni še namignil: gotovo ni še zadeva rešena. V dveh ali treh dneh mi bodo plačali. Takrat bom govoril z njim tudi o svoji zadevi...«

Na vse to je mislil, ko se je umival in oblačil. Bil je srečen... Kar sredi sobe bi zaplesal!

Ko je kmalu pozneje odšel proti svetemu Donatu, je pel po poti na ves glas, da se je gospodinja žudila...

IV.

Poroka z morjem.

Po kosilu sta mojster Andrej in Janez stopila v gondolo, ki ju je peljala proti Benetkam. Med vožnjo nista izpregovorila besede. Janeza je preseletilo, da mu mojster do zdaj še ni omenil novega etekla. Danes pa, ko je bil praznični dan, ni hotel prvi sprožiti vprašanja. Storil bo jutri! V velikem kanalu je gondola obstala. Šla sta nato čez razne prehode in mostove za doževno palačo in se pre-rila skozi gnečo do Papirnatih vrat. Ker je bil Guisetti član muranskega kapitlja, je imel prost v-hod v palačo. Janezu pa je pokrbel listek s povabilom na javno sejo Velikega sveta, ki je bil določen za

tretjo uro. Prešla sta že dolge hodnike in se naposled znašla v loži, ki je gledala na trg svetega Marka in na morje.

Ravno takrat je ladja »Bucintoro« z dožem in njegovim spremstvom zmagoslavno plavala na odprto morje. Spremljali so jo glasovi godbe in pevskih zborov. V rdečem in zlatem blešku izrezanih podob, ki jih je nadkriljevalo bandero svetega Marka, delo Carpaccija, se je ladja republike pod udarci dvainpetdesetih zlatih vesel z veličastno mirnostjo pomikala naprej. Pred njo je plulo dvajset rdečih čolnov, za njo pa vse brodoge slovesno opremljenih gondol. Na prednjem delu ladje je stal beneški admiral in osebno krmaril ladjo. Nad njim in nad trobentači pa se je klanjalo šest evlilnatih zastav. Pod šotorom iz rdečega žameta z zlatimi obeski, ki ga je pokrival gornji mostovž, je bil zbran ves ustavodajni zbor. Izmed brokatnih in žametastih obelk, sta se ločili dve pomembni osebi: patriarh iz Gradeža z mitro na glavi in Lenart Loređano, presvetli dož.

Rdeča in zlata sta bili barvi beneškega mesta. Odbijali sta se v čudno lepi harmoniji od zelenega morja, ki ga je sonce užgalo. Tisoči čolnov in gondol, z bogatim okrasjem, z godbami, bogatimi gosposdi in gospe, je šlo za sprevedom. Neskončen krik veselja in smeha od morja in spodaj trga je udarjal Janezu na uho. Ves ganjen se je sklanjal na drža ob stebri in zamaknjeno zrl navzdol.

Pod njim je bil trg popolnoma prazen. Vrata oboroženih mož je pred cerkvijo zadrževala množica, da sta bila granitna stebra svetega Marka in svetega Teodorja osamljena. Metala sta ostre in vijoličaste sence na marmornati tlak, po katerem so se podili kodrasti psi in dvigali bele in rožaste globe v nebo, ki je bilo čisto in globoko sinje...

»Pozdravljen, zlahtni mojster Guisetti!«

»Pozdravljeni, zlahtni mojster!«

Janez se je ozrl.

Bila je gruča gospodov in gospá, ki so pridrli na hodnik in pozdravljali starega steklarja. Spoštljivo se je ta priklonil gospe in gospodom, Janez pa se je boječe odmaknil: pred seboj je videl najznamenitejšega umetnika Benetk.

Nekatere izmed njih je že poznal. Vodil jih je veliki kipar Peter Lombardo, voditelj javnih del. Obkrožali so ga slavni slikarji: Janez Bellini, Beneditkt Diana, Cima, Vivarini. Kmalu za njimi so se prikazali tudi kiparji Leopardi, Lombardo in Sansovino. Nekoliko v strani pa je govoril senator-jem državni tajnik iz Florence Macchiavelli, ki je bil povabljen na ta praznik. Za njimi pa se je pogovarjal s kardinalom d'Este mož z razmršeno brado: bil je pesnik Ludvik Ariosto. Vsi so bili oblečeni v bogata oblačila iz svile in žameta, na katerih je prevladovala črna in bela barva.

Po hodniku je prišla nova gruča. Bil je veliki slikar Carpaccio, ki je tiste dni začel krasiti doževno palačo. Z njim je stopal mlad Nemec težkih doževnih, hladnokrven in nekoliko ošaben: Albert Dürer. Bil je gost starega Janeza Bellinija. Oba sta govorila z možem kakih petdesetih let z dolgo, a že vso belo brado: bil je Leonardo da Vinci, ki je prišel iz Florence, kjer je ravnokar končal nesmrtno sliko Mone Lize.

Janez Bocaro je spet vrgel pogled na morje... Z galeje, ki je plula mimo Lida se je zaslísal topovski strel... Prišel je slovesni trenutek.

»Bucintoro« je obstala in na ladji je nastalo močno gibanje.

Krog umetnikov okoli Janeza je postal pozoren. Vseh oči in tudi nekaj glasov je sledilo datj-nemu obredu na morju.

»Zdaj blagoslovlja kardinal pretan...«

»Natika ga na dožev pret...«

Šum množice je polagoma utihnil. Začel se je drugi strel.

»Pozor!... pozor!...«

Zrak je pretresel tretji strel.

Množica je utihnila. Vsako gibanje je prenehalo in vsi meščani so sneli klobuke. Molk in pozornost sta v tem slovesnem trenutku obvladala vsako dušo. Vsi so zrlí na prednji del ladje.

Dož je stal sam in nagnjen nad morjem. Njegov močni glas je prinašala lahka sapica do obale: »Desponsamus te, Mare... Poročamo se s teboj, o morje, v znamenje resničnega in večnega go-spodstva!«

In je v velikem zamahu vrgel simbolični pr-stan v valove...

Iz stotisoč grl je zaoril klic, tonovi so izstrelili, zvonovi vseh cerkva se zamajali... dbe so se ogla-sile: vsa množica se je zazibala v veselju... Po-roka je bila končana...

Andrej Guisetti se je približal Janezu:

»Ali ni lepo?«

»Prav gotovo, mojster! Duša drhti od začude-nja in ljubezni do lastne domovine se še bolj po-živi v ercu!«

»Zato sem tudi želel, da si bil danes pričujoč. To so Benetke: nekaj velikega, mogočnega, etraho-vitega. Njih elava, naj se zgodi kar koli, ostane večna! Glej, Janez, glej!... In razumi to!...«

Vnovič se je obrnil do svojih prijateljev.